

Poročilo o zbiranju sredstev samoprispevka

Odbor za izvedbo referendumskega programa občine Mozirje je imel od konstituiranja dve seji. Delo odbora sloni na aktivnosti pododborov, ki so izvolili predsednike pododborov za posamezna področja dejavnosti in sicer:

1. za področje izobraževanja in otroškega varstva,
2. za področje kumunalne dejavnosti,

3. za področje manj razvitih in mejnih krajevnih skupnosti,

4. za področje dejavnosti krajevnih skupnosti.

Odbor je sprejel poslovnik o delu odbora in pododborov, ki samostojno in v povezavi z odborom izvajajo sprejeti program referenduma.

Na račun podaljšane samoprispevka so začeli pritekati dohodki s 1. 7. 1978. Od takrat pa do 30. 9.

1978 t.j. v treh mesecih se je zbralo skupaj 1.528.180,25 din.

od tega	din
– od zaposlenih v družb. in zasebnem sektorju in pokojnin	1.264.733,45
– od obrti	221.088,50
– od kmetijstva	40.093,00
– od ostalih	2.265,30
SKUPAJ	1.528.180,25

Razdelitev sredstev po posameznih pododborih po sprejetem ključu bi bila naslednja:

	din
– Vzgojno-izobraževalni zavodi (37 %)	565.426,70
– čistilne naprave (15 %)	229.227,05
– inicialne programe (4 %)	61.127,20
– krajevne skupnosti (44 %)	672.399,30

1. Pododbor za vzgojo in izobraževanje je svoje delo zastavil na izgradnji otroškega vrtca v Mozirju, hkrati pa na pripravah za izvedbo začrtanega programa.

2. Pododbor za komunalne dejavnosti se je sestal in pripravlja skupaj z območno vodno skupnostjo Savinja–Sotla–Celje ter s temeljno vodno skupnostjo občine Mozirje lokacijsko dokumentacijo za gradnjo kolektorja Rečica–Nazarje–Mozirje. Potrebno bo izdelati še podrobnejšo finančno sestavo sredstev, da bi z deli lahko pričeli prihodnje leto. Sredstva še niso bila preodkazana Samoupravni komunalni interesni skupnosti, kjer jih le ta ni rabila doslej za te namene.

3. Pododbor za dejavnost manj razvitih in mejnih krajevnih skupnosti še ni izdelal programa za financiranje razvojnih programov za te krajevne skupnosti, ker vsota zbranih sredstev ne omogoča naročil za izdelavo celovitejših razvojnih načrtov.

Skoraj povsod v Sloveniji smo priče težavam, ki se pojavljajo v zvezi s prostorskim načrtovanjem in koriščenjem zemljišč za smotno zazidavo ter za ustrezno urejanje ostalih potrebnih objektov. V naši občini je skupščina sprejela odlok o pripravi prostorskega plana občine Mozirje. Seveda še sam odlok ne pomeni rešitve v teh zahtevnih nalogah. To je šele začetek temeljitih priprav za oblikovanje tistega, kar hočemo doseči – urejeno širjenje naselij. Ob tem je treba vedeti, da ne gre zgolj za urbanistična vprašanja pri takšnem načrtovanju. Sodelovati mora vrsto dejavnikov, če hočemo, da bo delo uspešno in da bo doseglo svoj namen. Marsikdaj se občani razburjajo nad nekaterimi gradnjami in oporekajo širnosti, izgled in podobno. Vse to bi s temeljitim in dobro proučenim planom moralo v bodoče odpasti. Jasno, tudi občani, krajevne skupnosti in delovne organizacije bodo morali svoje reči, ko bo plan v razpravi. Naša dolina je primer naravnih lepote in nam torej ne sme biti vseeno, kako bomo gradili, kje bomo zidali in kako bomo ohranjali ob tem vse značilnosti naše krajine. Res, treba bo sodelovati na vseh ravneh, da nam ne bo kdaj pozneje žal!

Predsednik SO Mozirje Hinko Čop je v zvezi s temi prizadevanji povedal, da se na vseh pristojnih ravneh dela na pripravah. V to so vključeni upravni organi občine, samoupravna stanovanjska skupnost, samoupravna komunalna interesna skupnost in komunalno podjetje. Vsi morajo načrtovati potrebe s svojega zornega kota, upoštevajoč pri tem razvoj gospodarstva, družbenih služb in izgradnjo infrastrukture (cestno, telefonsko, električno, vodovodno omrežje). Stanovanjska izgradnja zaostaja zaradi nedodelane urbanistične dokumentacije povsod, razen v Nazarjah, kjer

so pa težave s pridobivanjem ustreznih zemljišč. V okviru prostorskega plana bodo izdelani posamični zazidalni okoliši za gradnjo stanovanjskih in drugih poslopij. Že sedaj nekoliko kasnimo, saj se ne da zidati v Lučah, Solčavi, Gornjem gradu, Mozirju in v Logarski dolini. Temu stanju je kriva zastarela urbanistična dokumentacija iz leta 1968, ki ni bila prirejena sedanjim potrebam. Lahko že govorimo o gradnji raznih objektov v dosedanji „hotelski“ coni v Mozirju. To je na prostoru med bencinsko črpalko in cesto proti Šmihelu. Tu načrtujejo blagovnico in avtobusno postajo. Prostor pod cesto v smeri Celja pa ni mogoče uporabiti prej, ko bo točno načrtovana obvoznica. Predsednik Hinko Čop je na vprašanje, kako bo v bodoče z gradnjo v Logarski dolini, ki je krajinski park pojasnil, da veljajo tam strožji predpisi. Ni bojazni, da bi se dolina s pretirano gradnjo ogrozila. Če gre za eksistenčne zahteve prebivalcev te doline, potem se presodi glede dovoljenja gradnje. Glede na pripombe o sedanjih gradnjah, je treba poudariti, da so planinci svoj objekt v Logarski dolini prodali Izletniku iz Celja, saj je z zakonom onemogočena pridobitvena dejavnost društvom. Ker pa je planinski turizem temelj bodočega splošnega turizma, je občina izdala izjemno dovoljenje PD Celje za gradnjo planinske koče. V tem primeru gre torej za širši družbeni interes. Tudi tokrat se je zahtevalo takšno stavbo, ki bo primerna v krajini. Izjemnih dovoljenj za Logarsko dolino ne bodo več dajali. Vsaj pred dokončnim urbanističnim načrtom ne. Z delom na prostorskem planu občine bodo pohiteli, saj je vrsta težav prav v tem, da stvari niso urbanistično razčiščene. Tako stanje pa je zavora hitrejši stanovanjski izgradnji.

A. V.

4. Pododbor za dejavnost krajevnih skupnosti je na predlog svetov krajevnih skupnosti dal pobudo za najetje posojila pri Ljubljanski banki. Temeljna banka Velenje za uresničitev referendumskega programa posameznih krajevnih skupnosti. Odbor je najel posojilo v višini 3,5 milijona din v različnih višinah za posamezne krajevne skupnosti, odvisno od višine dveletnega pritoka sredstev po referendumu. Posojila so najele krajevne skupnosti: Mozirje, Bočna, Gornji grad, Nova Stifla, Luče, Ljubno in Rečica predvsem za modernizacijo lokalnih cest. Na zadnji seji odbora je bil sprejet sklep, da bo odbor odplačeval posojila direktno banki za vse tiste krajevne skupnosti, ki so najele posojilo vse dotlej, dokler najeti krediti ne bodo odplačani.

Odbor za izvedbo referendumskega programa bo tekoče spremljal delo pododborov, pritekanje in trošenje sredstev samoprispevka in o tem preko delegatov skupščine, družbeno političnih organizacij in naših Savinjskih novic obveščal občane o uresničevanju referendumskega programa.

Dolžni pa smo obvestiti naše občane, da se nedokončane naloge prvega programa vendarle uresničujejo. Tako bo šola Gornji grad povsem obnovljena in dograjena do februarja prihodnje leto, v kratkem bo urejena centralna kurjava v Solčavi, urejena šola Nova Stifla, vrtec v Bočni bo nared v tem mesecu, v izdelavi je glavni projekt za novo podružnično šolo v Šmihelu, izdeluje pa se lokacijska dokumentacija za novo šolo na Lepi nji. Sredstva za vse našete so zagotovljena in pripravljeni smo, da bomo naloge I. referenduma izvršili v I. polovici prihodnjega leta.

**PREDSEDNIK ODBORA ZA
IZVEDBO REFERENDUMSKEGA
PROGRAMA OBČINE
MOZIRJE
COP HINKO**

Predstavniki turističnih agencij iz skoraj vse Jugoslavije so obiskali kmetijo Petra Ježa ter Logarsko dolino. Vsi so bili navdušeni in so obljubili v prihodnje večji obisk turistov tudi v občini Mozirje. Obisk je organizirala Turistična zveza Slovenije. (Foto: J. P.)

KRAJEVNI PRAZNIKI * KRAJEVNI PRAZNIKI

Kar v štirih krajevnih skupnostih te dni praznujejo krajevne praznike. Tako na Rečici ob Savinji, v Bočni v Smartnem ob Dreti in v Solčavi. Ti prazniki so vezani na osvobodilno vojno. Da bi obudili spomin na tiste dni, smo zbrali nekaj gradiva, ki bo ponazorilo posamezne dogodke.

Rečica ob Savinji

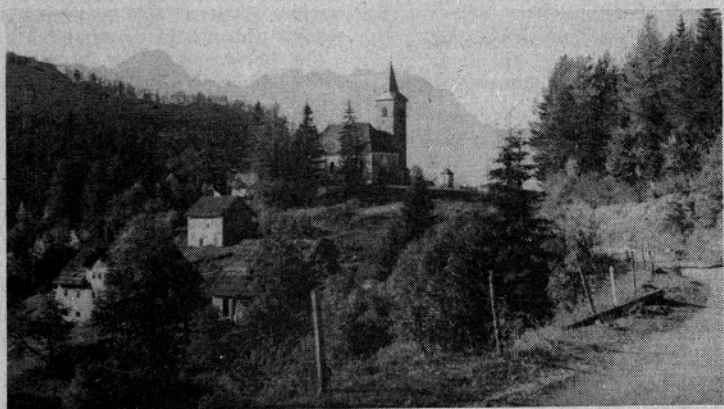
Krajevni praznik je posvečen spominu prvega napada partizanov na postojanko okupatorja v tem kraju. Bilo je 6. oktobra 1943. V borbi za domači kraj je sodeloval tudi Janko Bider, ki se dogodkov dobro spominja. Najprej pa nekaj o njemu. Ne samo, da je bil borec NOV, tudi sicer je zelo aktiven. Doma je v glasbi, sodeluje v igralski skupini prosvetnega društva, pa tudi športno se je udeleževal. Že kot 17 let star mladenič se je vključil v boj. Starši so imeli z njim načrte, da bo študiral, zato so ga poslali v veržesko gimnazijo. On sam pa bi rad postal živinozdravnik,

mba v prostore Oterjeve hiše, kjer so večerjali nemški policaji. To je bil znak za splošni napad. 45 mož jurišne čete je že dva dni prej čakalo na Zavruha za boj. Napad je vodil Janko Sekirnik – Simon. Enote, s katerimi je prišel tudi Bider, so prihajale iz Črete. Nemci so se utrdili v župnišću, ki je tako postalo glavna točka napada. Posadko okupatorja so sestavljali policaji in žandarji. Pomagali pa so tudi nekateri priseljeni kočevski nemci. Boj je trajal tja do pol desete zvečer, ko so uničili posadko. Župnišče je pogorelo šele, ko je neki, pod posteljo skriti žandar zalučal ročno bombo pod noge prvoborca Rudija Stoparja. Med nemškimi okupatorji sta obležala tudi Lipmann in Mueller, oba krvoločna zatiralca naših ljudi. Župana Dietnerja je doletela pravična kazen šele 1945 leta. Zelo osovraženi priseljenec Kuene je načrtoval preselitev Rečičanov, pa so ga trije partizani 1944 pričakali, ko je prihajal z nekega sestanka in ga ustrelili. To se je zgodilo pri Petru v Sp. Rečici. Januarja 1945 je Bider dobil nalogo organizirati bolnico za 12, v Braslovčah ranjenih partizanov. V Mostah pri Kokarjih je tako nastala zasilna bolnica. Pri tem je sodelovala dr. Iva Potrč – Celinškova iz Mozirja. Glavna opora Bidru pa je bil Franc Planinšek iz Lačje vasi. Vse pa ne bi šlo tako gladko, če ne bi bili v pomoč mladinci iz Kokarj, Lačje vasi in Pustega polja. Ob tem se najbolj živo spominja Mare Tratnikove, Mice Fingštove in Antona Krefla.

Janko Bider je že kot 16 letnik igral na trobento. Glasba mu je prešla v kri, zato ni naključje, da je takoj po vojni ustanovil godbo na pihala v Nazarjah. Žal je ta prenehala igrati, pa je zato bilo treba misliti na novo skupino. To, je s pomočjo takratnega predsednika občine Deberška organiziral na Rečici. Sprva jo je tudi vodil, vendar je iskal strokovnega vodjo, ki naj bi usmerjal glasbeno dejavnost učinkoviteje. Tako že dve leti vodi godbo Franc Goljuf. Ne samo v godbi, tudi v igranju je Bider vedno prednjačil. Pravijo, da brez njega kar ne gre! Tako je marsikatero vlogo na odru domačega prosvetnega društva odlično odigral, pa še bo, kot pravi! Že uvodoma smo rekli, da je tudi

športno dejaven. Kako ne, saj je igral v moštvu IV. operativne cone proti nogometašem XIV. divizije kot vratar. Ta zgodovinska tekma je bila odigrana 1944. leta na Ljubnem. Zmagali so Biderjevi tovariši, po njegovi zaslugi, ker je obranil nevaren strel iz enajstmetrovke. Tekma, ki je bila odigrana pod geslom „Goli in bombe“, se je tako končala z rezultatom 2:1 za moštvo IV. operativne cone. Kako bogato je bilo udeleževanje Janka Bidra dokazujejo razna priznanja in diplome. Naj-

sem zvedela, da bodo Nemci na Solčavskem požigali, oziroma da bodo vdrli na našo stran. Do Vrha sem pridrla, ko sem zagledala divjanje soldateske v Št. Lenartu, tudi tam so živeli Slovenci. Prav takrat se je pri nas zadrževal partizan Štifter – Svit, pa sem se bala, da bi ga razbesneli Nemci dobili, vendar je pravočasno pobegnil. Kazensko ekspedicijo nemškega okupatorja je pripeljal k nam neki slovenski izdajalec. Pokazal je na mojega očeta, češ tudi ta mi je dal jesti, ko sem bil med

Motiv s Solčavskega

bolj pa je bil vesel odlikovanja za hrabrost in medalje za zasluge za narod. Minevajo leta, vendar z njimi ne sme bledeti svetel spomin!

Solčava

Da so prav v Solčavi počeli okupatorji največja grozodejstva, ni treba poudarjati. Nekateri podatki iz tistih časov nam bodo bolje predstavili kraj in njegove zavedne ljudi. 19. 8. 1942 se pojavijo prvi partizani pri Plesniku, 15. 12. 1942 napade Koroška četa Solčavo, v okolici je bilo veliko bolnic od 1944 dalje, od 1. julija do 22. oktobra 1944 je bila v kraju partizanska šola, od avgusta 1944 deluje na Solčavskem obveščevalna grupa glavnega štaba NOV in POS ter zavezniška misija, 1. oktobra 1944 so bile izvedene volitve v NO odbore, 24. oktobra 1944 so pričeli nemški okupatorji s požiganjem, zgorelo je 290 poslopij in končno veliko število prebivalcev je bilo aktivno udeleženih v NOB.

O trpljenju iz tistih težkih dni pretresljivo pripoveduje Liza Selišnik – Strelčeva od sv. Duha nad Solčavo.

„Neko nedeljo v oktobru sem bila v Železni kapli, kjer

partizani. Očeta so nato trdo zasilševali, nas pa so še z nekaterimi sosedi skupaj strpali v eno sobo. Nemci so po hiši ropali in razdejali kar so le mogli. Vsak večer so očeta znova zasilševali. Med nami je bil tudi stari šoper, ki je nekega večera pod pretezo, da gre na stranišče, ušel. Ker ga niso ujeli, so obdolžili mojega očeta, da ga je on pretihotapil iz hiše po pomoč k partizanom. Strašno so ga pretepali. Nas pa so vedno znova silili k oknom gledati, kako gore domovi, ki so jih po njihovih trditvah zažigali partizani. To je bil višek zasmehovanja, saj smo vedeli kdo požiga! V naši hiši je bilo neko višje poveljstvo, bili so policisti, žandarji in vojaki pomešani. Po tistem, ko so očeta tako mučili, je okoli ene ponoči prišel do nas v sobo. Pokazal je telo, ki je bilo popolnoma pretepeno in dejal, da ne bomo preživeli tega divjanja fašistov in da ne bomo mogli živeti, saj nam bodo vse požgali in uničili. Bil je na kraju moči. V trenutku moje nepazljivosti je oče segel po nožu in si prerezal vrat. Ko sem planila k njemu, da bi mu dejanje preprečila, sem se tudi sama urezala v roko. Oče je hudo krvavel. Z vsem, kar smo imeli pri roki bi mu radi zastavili kri.

Janko Bider, slikan leta 1944 kot kurir Šlandrove brigade

vendar je vojna prekrizala želje, tako ene, kot druge. 21. avgusta 1943 se je pridružil koroškemu bataljonu in tako se je začela njegova pot borca. Bil je kurir in najmlajši med borci tistega predela. V sklopu IV. operativne cone je bil na različnih dolžnostih.

Takole pa opisuje napad na Rečico: Ob 18. uri je Franc Kos – Aleks zalučal ročno bo-

KRAJEVNI PRAZNIKI * KRAJEVNI PRAZNIKI

Ko so okupatorski vojaki videli, kaj se je zgodilo, je eden od njih zagrabil krvavečega očeta za noge in ga vrtel okoli sebe,

Liza Selišnik-Strelčeva

je pomagal neki žandar z Gorenjskega. Tako smo priklicali zdravnika za očeta in mene. Ko je zdravnik videl, v kakšnem stanju sva oba, posebno moj oče, je neustrašeno povedal svoje mnenje okrog nas stoječim vojakom in oficirjem. Spomnim se, da je dejal, kako je sramotno biti ob takšnih dejanjih Nemec! Dosegel je, da so očeta odpeljali, vendar ne v bolnico, pač pa v celovško hiralnico. Od tod smo s pomočjo moje tete Piskernik Angele iz Železna kaple pripeljali na smrt izmučenega očeta v bolnico na Gospo sveto. Tudi tamošnji zdravniki so se zelo zgražali ob pogledu na naju. 30. oktobra 1944 je oče umrl. Skrivala sem se do osvoboditve pri teti, ter se maja 1945 vrnila na požgano domačijo. Težko mi je danes na pot v Železno kaplo ob tako trpkih spominih.

Morda bi se ob tem vsem zamislili tisti, ki danes brez predsodkov pozabljajo, da še niso mrtve tiste zle ideje, ki so takrat povzročile toliko gorja.

Šmartno ob Dreti

Tu se spominjajo požiganja 24. oktobra 1944. Na te dogodke sta obudila spomin Martin in Ana Zidarn. Nisem bil doma, pravi Martin, ker sva s sosedom že zjutraj odnesla dva ranjena partizana v bolnico na Krašico. Žena Ana pa se bolj spominja, saj je bila doma. Takole je opisala tisto, kar se je takrat dogajalo.

„23. oktobra 1944 so okoli 16. ure prihrumeli policisti preko Lipe v dolino. Zasedli so vse hiše, tudi pri nas so spali. Veliko jih je bilo. Prvo so se krepko podprli z našo jedačo in pijačo, saj so samo pri nas spili več kot polovnjak sadjevca. Seveda so poiskali tudi žganje.

Vedeli so, da je bila pred časom pri nas nastanjena Pohorska brigada, pa so zato vse premetali, pod pretvezo, da opravljajo preiskavo. Ob tem so pridno jemali, kar jim je bilo všeč. Prišli so s seznamom hišnih števil in niso skrivali namena, uničiti vse kar se le da. Pri sosedu Remicu so povedali, da nameravajo požigati. Tudi med policaji, ki so bili pri nas je bil eden, ki je govoril hrvaško in mi je svetoval naj znosimo vse iz hiše. Nekaj tega nam je uspelo na ta način rešiti. Ko so pričeli požigati so znosili

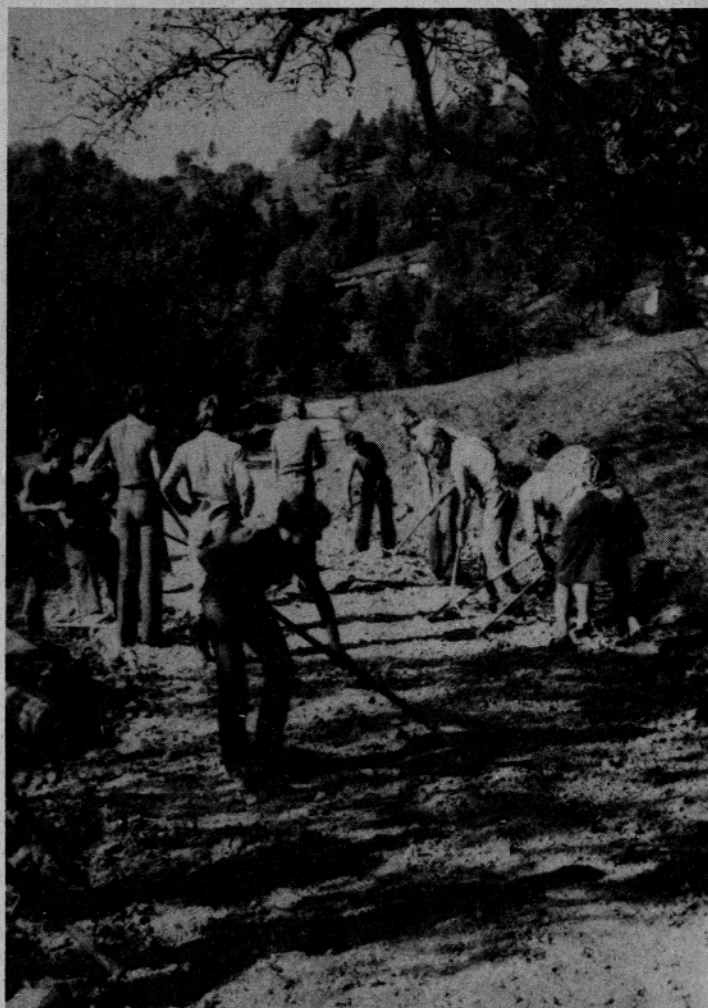
v hišo slamo, na njo zmetali kose pohištva in nato čakali, da je plamen zajel vso stavbo. Šele nato so šli. Z uničevalnim delom so pričeli nekako ob 9. uri. Zvedeli smo, da je ista usoda doletela še Delce, Volog in Bočno. Še dopoldne 24. so se umaknili preko Lipe nazaj, vendar so v svojo varnost vodili pred vsako enoto skupino domačinov, kot ščit pred partizani. Ti so preprečili še hujše uničevanje s svojim napadom s Tebra. S požigalci je šlo precej živine iz vasi.

Bočna

V Bočni vedo povedati, da so prispeli nemški oolcisti 23. 10. 1944 v Šmartno, kjer so prenočevali. Prišli so v Bočno naslednji dan, vendar ne za dolgo, saj so očitno zvedeli o napadu partizanov na njihovo kolono, ki se je pomikala proti Gornjemu gradu preko Černivca. Tam

jih je namreč napadla Tomšičeva brigada, pa jim je uplanel pogum za nadaljnje podvige. V bojazni, da se tudi njim ne primeri kaj podobnega, so okupatorski policisti že v Bočni krenili nazaj in spotoma požigali. Največkrat jim je za dober ogenj v hiši poslužila postelja. Prebivalstvo, ki je še ostalo doma so pregnali že pred požigom. Nekaj domačij je uspelo rešiti. Ropati niso utegnili, daj so jih že zasledovali partizani 13. brigade. Kljub temu je šlo z njimi nekaj živine. Zanimivo je, da niso prišli preko Slapov, ker so najbrže vedeli, da je tam zaseda Tomšičeva brigada. Ob samem požigu ni bilo žrtev med prebivalstvom, vendar je bil zločin nepozaben, saj je veliko družin ostalo brez strehe nad seboj.

V krajih, kjer slavijo praznik, so krajevne skupnosti z društvi pripravile proslave in razna tekmovanja.

Skupna delovna akcija brigadirjev MDB Slavko Šlander in brigadirjev veteranov v Poljani pri Rečici na čast krajevnemu prazniku in 10. kongresu ZSMS. V prihodnje bi kazalo organizirati še več takih akcij, tudi z večjo udeležbo brigadirjev – veteranov! (Foto: J. P.)

drugi so pa ob tem uživali. Bilo je strašno gledati ta ples! Po obupnih prošnjah so očeta pustili. Neki vojak se je skrivoma priplazil v sobo in za silo povezal očeta in mene. Spomnim se, kako je jokal, ko je videl to žalostno početje svojih tovarišev, bil je pač Slovenec onkraj meje. Spomnim se, da je bil iz Rožne doline doma. 27. oktobra 1944 so nam veleli zapustiti dom. Nič nismo imeli, kar bi nam lahko koristilo na poti. Zunaj je deževalo in snežilo, blato je bilo in mi smo očeta naložili na gare, ter tako borno oblečeni krenili na trnjevo pot proti Železni kapli. Nemci so pobrali vso živino in jo gnali z nami vred čez sedanjo mejo. Nepopisno je bilo in ne da se povedati, kako smo trpeli, ko smo gledali umirajočega očeta, ki ni imel nobene pomoči. Hudo je bilo, ko so nas prignali v Železno kaplo. Tam so nas nacisti zasmehovali in s prsti kazali na „povorko ciganov“.

Le Replnova mama se nas je usmiliła s čajem, ki ga je prinesla na železniško postajo, kamor so nas peljali. Neki stražar ji je zbil posodo s čajem iz rok, vendar je čez čas prinesla zopet toplo pijačo in nam jo delila. Razen mene in očeta na garah, so vse naložili na vagone. Naju pa so z garami vred vozili po kraju v posmeh prebivalcem. Seveda se niso vsi ljudje smejali žalostni kulturi tisočletnega kraljestva nadljudi! Vem, da mi

Gorenje – GLIN

O težavah, s katerimi se bori lesna industrija v Nazarjah, smo že pisali. Že takrat smo nakazali možnost integracije z Gorenjem Velenje. Referendum je potrdil voljo delavcev za ta korak, saj je kar 84 % članov kolektiva določilo s svojim „za“.

Delavci lesne industrije vidijo v bodoči združeni organizaciji razmah, predvsem v pogledu predelave njihovih količin ivernih plošč. Prav te pa so spričo zamrznjenih cen postale breme v delovni organizaciji, ki ni razpolagala s svojo lastno predelavo. Težave pa so se pokazale tudi v šibkem strokovnem kadru, se pravi maloštevilnem kadru, ki bi bil lahko kos nalogam. Znano je, da je prav ta kolektiv doživljal vse več kadrovskih prebegov.

Ob novi organiziranosti delovne organizacije so bile predvidene tudi nekatere kadrovske spremembe. Tako naj bi vodstvo kolektiva v Nazarjah prevzel Alfred Božič, direktor El kroja. Kot podpredsednik izvršnega sveta SO Mozirje je najbolj poznal celoten splet težav v Glinu in je pri obravnavi slednjih tudi na vseh ravneh sodeloval. Predvideno je bilo, da se vključijo strokovni kadri dosedanje SOZD Stik, pa še

izven občine naj bi poiskali ustrezne strokovnjake. Družbeno politične organizacije v Glinu so dajale takšnim načrtom vso podporo, saj so videle v korenitih posegih bodočnost kolektiva. Na vseh ravneh v občini so dajali podporo takšnim ukrepom. Sočasno pa je tekel postopek za razrešitev direktorja tudi v El kroju. Na dveh zborih delovnih ljudi so se v kolektivu izrekli proti temu, da Alfred Božič zapusti delovno organizacijo, dasiravno so v El kroju kadrovsko dobro zasedeni.

Tako so se stvari razvijale nekoliko drugače, kot je bilo predvideno in v marsičem tudi dogovorjeno. S tem, ko je Alfred Božič zaradi nedorečenosti nekaterih stvari, odklonil prevzem vodstva Glina, je nastala povsem nova situacija. Delavski svet Glina je ustrezno ukrepal. Imenoval je vršilca dolžnosti in zahteval od njega takojšnje ukrepe v pogledu večje odgovornosti vodilnih in vodstvenih delavcev v kolektivu, večjo delovno vlogo in učinkovitost poslovno usmeritev. Vse to bo v sklopu Gorenja izvedljivo, saj se pristopa k izvajanju skupnih načrtov v pogledu proizvodnje, poslovne dejavnosti in planiranja.

NAŠA MLADINA NA KONGRESU

V Novi Gorici je potekal kongres mladih Slovenije. To je bil obračun dosedanjega dela in načrtovanje bodočih delovnih naporov organizacije mladih. Poglobljeno so obravnavali vprašanja učinkovitejšega vključevanja mladih v vse vrste naše družbene dejavnosti. Posebno mesto so posvetili vprašanju vzgoje in izobraževanja. Naši delegati so bili: Božo Križnik iz Mozirja, Vera Pečnik iz Mozirja, Ivo Kekec iz Gornjega grada, Jože Cirej, kot predstavnik študentov Gornje Savinjske doline in Barbara Slokan iz Nazarji. V prihodnji številki bomo obsežneje poročali o delu naših delegatov na kongresu.

SPOMENIK PARTIZANSKIM KURIRJEM

V Savinjskem gaju v Mozirju so odkrili spominsko obeležje 12 v Gornji Savinjski dolini padlim partizanskim kurirjem. Gre za zanimivo delo v lesu izpod dleta Janka Dolenca, ki

sistemu, razvoju samoupravnih odnosov v KS, SIS ter o vlogi družbeno političnih organizacij v političnem sistemu. Beseda bo tekla tudi o vzgoji, izobraževanju ter kulturi. Posebno mesto so namenili vprašanju okoli splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Prvi del programa je bil že opravljen, zato lahko poudarimo veliko zavzetost udeležencev, kar je pokazala izčrpna razprava. Predvsem mlajši komunisti so želeli v marsičem skresati stališča. To pa je tudi namen takšnih srečanj!

STALNI RAZSTAVI NOB

Po letošnjem občinskem prazniku smo pridobili stalno razstavo dokumentov in fotografij o Šlandrovi brigadi. Razstava omogoči vpogled v delovanje te znane slovenske udarne brigade. Za naše razmere je tembolj zanimiva, ker je prav ta brigada bila veliko težkih bojev v Gornji Savinjski dolini in nosila pri njeni osvoboditvi levji delež. Zbirka se nahaja v osnovni šoli na Ljubnem.

Druga zbirka dokumentov in fotografij iz NOB pa je v Solčavi. Tam si v šolskem poslopju lahko ogledate zelo bogato, vsebinsko izredno zanimivo razstavo o delovanju koroških partizanov in sanitete. Ta prikaz zgodovinskih dogodkov zasluži več pozornosti javnosti. Marsikdo bi želel videti dokaj obsežno in dobro zbrano gradivo, pa žal še ni oznake na stavbi šole, ki bi povedala, da je tam tako zanimiva zbirka dokumentov iz NOB.

GOLTE BODO ODPRTE

Po daljšem času mirovanja turistično rekreacijskega centra na Golteh so sedaj vendarle izgledi, da bodo objekti pod Medvedjakom zopet zaživi. Vsekakor obetajo skorajšnje obratovanje, prav zagotovo pa do zime. Dolgotrajna natezanja okoli usode tega obrata Izletnika iz Celja so v zadnjem času dobila svojo epilogo. Rdeča čurana v Velenju bo v bodoče skrbela za razvoj in poslovanje na Golteh. Tako smemo pričakovati, da bo do zimske sezone zopet vse na red.

Iskra v Solčavi

Za zaposlovanje ženske delovne sile na Solčavskem je bilo že od nekdaj malo možnosti. Ko je Iskra iz Kranja pričela z izdelavo feritov v svojem obratu, je bilo tudi takoj zaposlenih lepo število žensk. Danes jih dela tam 28. To pa je že za kraj, kakršna je Solčava kar zadosti. Franc Podbrežnik, ki vodi obrat, pravi, da bodo vsega zaposlili 30 ljudi. V sedanjih prostorih, ki so del šole kar dobro rešujejo proizvodne naloge. Da so dobili te prostore je pripisati šolski organizaciji, ki zahteva prevoz otrok od tretjega razreda dalje v Luče. Podbrežnik je tudi član sveta krajevne skupnosti Solčava. Kar pohvali delo sveta in tudi drugih organizacij v kraju.

Letos so že veliko dosegli, ko so povezali prek telefonov večino gorskih kmetij. Težave so z ustreznim družbenim objektom v Solčavi, saj si želijo boljše trgovino, ambulantno, boljše prostore za pošto in družbene organizacije. Tudi krajevni urad nima dobrih prostorov. Izgledi so, da bo prišlo do gradnje takšne stavbe. Kulturno življenje je malo zamrlo, zaradi odhajanja mladine, vendar še vsako leto pripravijo po dve prireditvi. Pevski zbor dela, vendar manjka naraščaja. Krajanje dobro sodelujejo pri skupnih nalogah in počasi spoznavajo prednosti delegatskega načina odločanja. Sploh pa, meni Podbrežnik, je kraj kar dobro povezan!

Iz poslovne enote Iskra TOZD Feriti v Solčavi

Praznik občine Čajetina

Od leta 1975 je naša občina pobratena s srbsko občino Čajetina. Bratske vezi se utrjujejo iz leta v leto. Ne samo redno obiskovanje med predstavniki obeh občin, temveč tudi tesnejše sodelovanje na vseh poljih dejavnosti odlikuje to pobratimstvo. Pričakovati je, da bo v kratkem prešlo dosedanje povezovanje v obsežnejše oblike. Obeta se tesnejša gospodarska povezava obeh občin.

Vsako leto slavijo Čajetinci v spomin na osvoboditev kraja svoj občinski praznik. Tudi letos so 21. september na moč svečano proslavili. Program je obsegal kulturne, športne in druge prireditve. Pa tudi delovne zmage so bile odraz nenehne napredka teh krajev. Če vemo, da je nekdaj v tej občini bilo zaposlenih le 140 ljudi, potem je kaj lahko ugotoviti napredek že v tem, ko je danes 2800 občanov v rednem delovnem razmerju! V času domovinske vojne pa je kraj mnogo doprinesel k razvoju osvobodilnega gibanja in zato ni naključje tako veliko število žrtev fašističnega divjanja. Spomenu padlih, nekdanjih učencev osnovne šole v Čajetini, so v okviru praznika odkrili spominsko obeležje.

Občina Čajetina izdaja svoj bilten, ki je prav v zadnji številki obsežno predstavil našo občino in njene uspehe v samoupravi ter gospodarski graditvi.

Iz vsebine zapisa o zlatiborskem septembru 1941 povzemamo tole:

„13. avgusta 1941 je bila na Zlatiboru iz dela uziške čete ter omladincev kraja ustanovljena prva zlatiborska partizanska četa.

Delovala je v sklopu uziškega partizanskega odreda. Z nastankom te čete se je pričelo učinkovito partizansko delovanje na območju Zlatibora.

Četa je od prvotnih 17 borcev hitro rasla. Širila je svojo dejavnost ter učinkovito uničevala žandarmerijske postaje, policijske osebnosti okupatorja ter njegovih pomagačev, javne zveze in zažigala oblastvene arhive, da bi preprečila okupatorju lov na napredne ljudi. Ognjeni krst je doživela v borbi z Nemci v vasi Tripkovi. V tej borbi so padli trije odlični borci. Te so Nemci v strah prebival-

cev obesili na trgu v Užicah. To zločinsko dejanje okupatorja pa ni prestrašilo borbenega ljudstva. Še bolj so delali in se borili. 21. septembra 1941 je Zlatiborska četa skupaj z uziškim partizanskim odredom osvobodila takratno vas Čajetino...“

Delovnim ljudem bratske Čajetine želimo še veliko delovnih in vsestranskih uspehov pri gračitvi socialistične samoupravne družbe. Želimo pa hkrati še naprej krepiti bratstvo in enotnost naših narodov.

Delavske univerze so dosegle začrtane cilje. Namreč, nenehno skrbje za izobraževanje delovnih ljudi, bodisi dopolnilno, ali redno. Tudi v naši občini imamo delavsko univerzo, ki jo vodi profesorica zgodovine in geografije Majda Urank. V razgovoru z njo smo nekoliko spoznali sončne in senčne strani delovanja tega občinskega izobraževalnega centra.

Doslej je obveznosti do svojega programa mozirska delavska univerza v redu opravljala. Vendar so se nekatere stvari v bistvu spremenile. Pač v duhu časa. Tistega načrtnega izobraževanja odraslih je vse manj. To pomeni, da bo v bodoče odpadla glavna dejavnost, oziroma težišče dosedanjih naporov.

Letos so razpisali šolanje za ekonomsko srednjo šolo, pa žal ni bilo zadostnega odziva. Tako so bolj utemeljeni izgledi za usmeritev v občasno izobraževanje in za vse zvrsti družbenega izobraževanja. Slednje je predvsem obsežno v okviru družbeno političnih organizacij.

ODBOR ZA VERSKA VPRAŠANJA

Pri občinski konferenci SZDL deluje med drugim tudi koordinacijski odbor za verska vprašanja. V petek, dne 6. oktobra 1978 so razpravljali o poročilu o izvajanju zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v SR Sloveniji. Med ostalim so ugotovili, da se predpisi dosledno upoštevajo in da je sodelovanje s cerkvenimi institucijami zadovoljivo.

Predsednik republiške konference SZDL Slovenije, Mitja Ribičič se je zelo pohvalno izrazil o Savinjskem gaju

Izobraževanje – zahteva sedanjosti

Zato meni direktorica, da v dosednji obliki najbrže ne moremo več pričakovati uspešnosti dela v delavski univerzi. Ob tem poudarja, da je družbena skrb za to dejavnost bila vedno izkazana, tako tudi gmotna pomoč. Vendar je v naših prilikah treba iskati drugo usmeritev, ki bo bolj ustrezala sedanjim zahtevam po izobraževanju, predvsem v pogledu vsebine, kakor tudi glede na strukturo slušateljev. Seveda so težave tudi v sami organizaciji! Ne morejo se samoupravno organizirati, saj šteje kolektiv le tri sodelavce. Nujno pa bo najti možnosti prilagoditve zakonskim predpisom. Najboljši izhod iz te zagate se sme pričakovati v združitvi vseh sorodnih dejavnikov v občini. O tem bo treba kaj hitro spregovoriti.

Uspehi v dosedanjem delu niso bili majhni. Izobrazili so že vrsto različnih strokovnih profilov, saj so omogočali šolanje na srednji ekonomski šoli, tehnični, lesni in strojni srednji šoli ter na srednji komercialni šoli. Tem pa sledijo poklicne šole, kot administrativna ter šolanje specializiranih delavcev in mizarjev za GLIN v Nazarjah. Te oblike bi bile lahko uspešnejše, če bi tesneje sodelovale tudi delovne organizacije. Zanimivo je, da je dodatno šolanje za pridobitev popolne osemletke zastoj, plača ga namreč družba, pa ni odziva! Tu bi lahko ogromno storili sindikati z načrtovano skrbjo za osnovno šolanje svojih članov.

Težave so tudi v predavateljskem kadru, ki ga ni dovolj na voljo. To velja tudi za predavatelje praktičnega pouka.

V lanskem letu je štela DU Mozirje 325 slušateljev v rednih šolskih oblikah izobraževanja.

Ob koncu najinega pogovora pripominja direktorica Urankova, da je med ljudmi čutijo voljo do izobraževanja. Vendar ni prav, da jemljemo iz proizvodne ljudi, ki vidijo v administrativnem delu lažje oblike delovnih nalog. Tako prihaja mnogokrat do tega, da iz dobrega proizvodnega delavca nastane slab administrator! Slednjih imamo že dovolj. Ta pobeg iz neposredne proizvodnje je posledica neurejenih odnosov v strokovnem napredovanju. V tej smeri bo treba več razmišljati. Pa tudi več sodelovanja med ustreznimi službami v združenem delu in DU bo nujno, da bo prišlo do pravilno usmerjenega izobraževanja. V delovnih sredinah vedo, kakšne usmeritve delavcev potrebujejo. Tu pa se čuti na splošno pomanjkanje zavestnega kadrovskega načrtovanja!

Prav sedaj stoji DU Mozirje pred zahtevno nalogo. Pričelo se bo namreč izobraževanje delegatov vseh vrst skupščin. To bo zahtevalo od maloštevilnega kolektiva velike napore. Vendar imajo že dokaj dober predavateljski kader na voljo tako, da vsaj s te strani ne bo večjih težav. Zavedajo se izjemne važnosti izobraževanja delegatov, saj je delegatski način uveljavljanja skupščinskega delovanja šele na začetku. Ni dovolj izkušenj in tako se ne more, sicer dobro zamišljena oblika uveljavljanja delavskega odločanja učinkovito uresničevati v življenju.

A. V.

Manifestativni pohod v počastitev praznika občine

Na križpotju Mozirje – Dol. Suha se je zbralo 3. 9. 1978 18 ekip iz družbenopolitičnih in drugih organizacij KS Mozirje na manifestivni pohod v počastitev občinskega praznika občine Mozirje. Pot je vodila po skrivnih krajih med travniki in gozdovi, kot so se nekoč zbirali na položajih borci NOV za napad na utrjeno sovražnikovo postojanko v Mozirju.

Proga je bila dolga 4 km in je vsebovala met bombe na cilj, preskok čez ovire in streljane z zračno in vojaško puško.

1. in 2. mesto sta zasedli ekipi KO ZRVS Mozirje 3. me-

sto pa ekipa postaje Milice Mozirje. Med mladinci pa 1. in 3. mesto ekipi tabornikov, 2. mesto mladinci strelske družine Mozirje. Ekipam od prvega do tretjega mesta so bile podeljene diplome. KO ZRVS in mladim tabornikom iz Mozirja, pa pokala vtrajno last. Priznanje je bilo podeljeno ekipi borcev NOV KO Mozirje, kot najstarejši sodelujoči skupini in ekipi najmlajših, ki so dosegli pohvale vreden uspeh.

Ob podelitvi nagrad je predsednik KO ZRVS Mozirje Marko PURNAT, ki je bil organizator poudaril, da ima pohod širši družbeni pomen, ki združuje mlado in starejšo generacijo v utrjevanju tradicij NOB. Po drugi strani pa utrjuje prijateljsko sodelovanje med družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami.

V prihodnjem letu želimo še

Slovenski sindikati pred kongresom

V oktobru bodo v Mariboru imeli slovenski sindikati kongres, ki bo izredno pomemben. Glavni poudarek bo na izvajanju določil zakona o združenem delu. Tako bodo osvetlili uveljavljanje družbeno ekonomskega položaja delavcev in njihovo socialno varnost, prizadevanja za razvoj proizvodnih sil, krepitev materialne podlage dela in stabilizacije, prizadevanje za razvoj družbenega in osebnega standarda ter smoterno izrabo prostega časa, ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, mednarodno dejavnost sindikatov in delavsko gibanje v svetu. Obra. Obravnavali bodo še vprašanji: sindikati in delavci, ki začasno delajo v tujini, utrjevanje, organiziranost in kadrovske usposabljanje sindikatov. Že navedene kongresne teme, o katerih bodo razpravljali in sprejeli zaključke, kažejo na izredno poglobljene priprave na vseh ravneh. Iz naše občine bosta delegata na kongresu Draga Puncer iz Elkraja in Franc Trbovšek iz ZKZ Mozirje, enota Radmirje.

Prikaz letalskih in brogarskih modelov v Mozirju

V soboto, 16. septembra so obiskali Mozirje modelarji iz Celja in Lesc. Na nogometnem igrišču so nastopili z letalskimi, ob ribniku pa z brogarskimi modeli. Vsi modeli so bili daljinsko radijsko vojeni, kar je bilo za številne gledalce še posebno zanimivo, saj je bila to prva takšna prireditev v naši občini.

Modelarje je povabil v goste radioklub Mozirje, demonstracija je bila namenjena predvsem mladini osnovnih šol v mozirski občini, žal pa nekatere niso pokazale interesa. Poleg mladih so številni odrasli gledalci dokazali, da je tovrstna tehnična dejavnost zanimiva za staro in mlado, žal pa je na našem področju še nerazvita.

LUDVIK ES

večjo udeležbo, ne samo z ožega, marveč širšega območja v občini, zlasti s številnejšo udeležbo vseh onih, ki se na vabilo KO ZRVS Mozirje letos pohoda niso udeležili.

Pohvalo in priznanje je treba dati odlični organizaciji, vodstvu KO ZRVS Mozirje in marljivim strelcem strelske družine Mozirje.

TONE MODRIJANČIČ

Obisk novinarjev v naši občini

Republiški sekretariat za informacije je organiziral obiske novinarjev iz Jugoslavije v nekaterih občinah Slovenije. Tako je prispela pred dnevi tudi v Mozirje skupina 34 predstavnikov večjih jugoslovanskih novinarskih hiš. V sejni sobi skupščine občine Mozirje jih je pozdravil podpredsednik skupščine inž. Lojze Plaznik. Pojasnil je posebnosti in zanimivosti tega območja, tako gospodarske, kot tudi ostale. Novinarji so postavljali vprašanja predvsem glede kmetijske proizvodnje in odnosov med kmeti in zadrugo. Zanimal jih je kmečki turizem in še nekatera gospodarska dogajanja. Nato so si ogledali proizvodnjo ivernih plošč v Nazarjah, žal pa tam niso našli prostora, kjer bi jim lahko pojasnjevali probleme, ki bi bili zanimivi za jugoslovansko javnost. Tako so to opravili le v samem avtobusu, kar pa verjetno ne ustreza. Po ogledu kurje farne so se seznanili s primerom kmečkega turizma pri Čremešnjiku. Pot je vodila skupino v Logarsko dolino. Gostje niso mogli izraziti navdušenja nad lepoto doline. Sploh jim je bilo že po ogledu Savinjskega gaja jasno, da so v dolini cvetja! To so večkrat poudarjali. Za ogled zaklanice v Radmirju je zmanjkalo časa. Med samo vožnjo so jih navzoči spremljevalci seznanjali s posebnostmi naših krajev.

Novinarji v sejni sobi skupščine občine Mozirje med razgovorom

Slikarjev jubilej

Radmirski rojak akademski slikar Alojz Zavolovšek, ki živi in dela v Velenju, je te dni dopolnil 50. leto. Srečanje z Abrahamom dobro skriva, ne samo po videzu, temveč po obilici dela, ki ga opravlja v domala vseh vejah kulture. Kustos, slikar, pevovodja, vzgojitelj in še kaj... Skratka veliko dela in ustvarjalnosti. Občinska kulturna skupnost Velenje je počastila njegov jubilej s predstavitvijo slikarskih del v kulturnem centru Velenje. Slovesnost ob otvoritvi je obogatil umetniški užitek ob igranju Acija Bertoncija. Mnogi navzoči so pozorno prisluhnili besedam višje kustosinje prof. Milene Moškón, ko je opisovala slikarski

opus Zavolovška. Ob tem je dejala: „Zdaj se Gornja Savinjska dolina lahko ponaša z dvema rojakoma, ki sta z velikim trudom in neprestanim delom razvijala svoj talent in si pridobila tolikšno znanje, da sta lahko postala ustvarjalca umetnostnih dosežkov! To je bil pomembni slovenski skladatelj Blaž Arnič iz Luč in to je naš slikar Lojze Zavolovšek iznad Radmirja. Oba sta pevca svoje zemlje in oba sta ustvarjalca sinfonij prelivajočih se instrumentalnih in barvnih tonov, ki lahko nenehno bogatijo in plemenitijo naše delovne ljudi...“

Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi!

RADIOKLUB MOZIRJE

VABI

VSE, KI ŽELIJO POSTATI RADIOAMATERSKI OPERATERJI ZA DELO NA KTRATKIH IN ULTRA KTRATKIH VALOVIH IN SE VKLJUČITI V ČLANSTVO KLUBA, DA POŠLJEJO PISMENE PRIJAVE DO 10. NOVEMBRA 1978 NA NASLOV :

RADIOKLUB MOZIRJE, 63330 MOZIRJE 53.
TEČAJ BO DVAKRAT TEDENSKO V VEČERNIH URAH,
TRAJAL PA BO ŠEST MESECEV.

Prvič na obisku v Sloveniji: Majka Budimovič v narodni noši, mati Trogarjeva in Julijana Vasiljevič

Vlak bratstva in enotnosti

Že vrsto let se obiskujejo naši pregnanci iz časov okupacije in njihovi gostitelji iz Srbije. Vlak bratstva in enotnosti vozi torej dobre prijatelje iz najhujših dni naše zgodovine. Tudi letos se bodo srečali. Iz Mozirja je med mnogimi delila usodo pregnancev in brezdomcev tudi družina Trogarjevih. Bili so izseljeni v juniju 1941 v Kruševac. Tam jih je sprejela bratska ljubezen družin, ki so jim nudile streho nad glavo. Z malim kovčkom in 300 dinarji so šli na to tmovo pot negotovosti, ki je trajala cela 4 leta! 5 članska družina je našla zasilno, vendar zaradi dobrih ljudi, prijetno bivališče dokončno pri družini Budimovič; „Naš transport je štel 300 ljudi,“ se spominja Pavla Trogar, „v Kruševcu smo imeli skupno kuhinjo, saj nas je bilo veliko. Za stanovanje nismo nič plačali, tako razumevajoče so nas tam sprejeli. Čeprav smo imeli malo, smo vendarle 1943 redno oskrbovali bolnišnico, kjer so zdravili ranjene partizane, s skromnimi količinami hrane.“

Svobodo so dočakali, ko so partizanske in ruske čete 1944 pregnale okupatorja in njihove pomagalice.

Trogarjevi še danes z veseljem vzdržujejo stike z družino Budimovič in Vasiljevič, vendar prihajajo sedaj že njihovi otroci na srečanja, ki zaradi tega niso nič manj pristržna. Spomini pa so polni hvalženosti!

OGLAS

V bližini Šoštanja prodam posestvo veliko 4,5 ha, poslopje v dobrem stanju, vodo-vođ, elektrika, sončna lega, dostop z avtom, v bližini avtobusne postaje, cena ugodna. Ponudbe na uradni-štvo „Savinjskih novic“ v Mozirju.

OGLAS

Prodajam 300 litrsko zmrzovalno skrinjo v zelo dobrem stanju in po ugodni ceni. Marija Poljanšek, Luče 23.

Taborniki ob džipu, ki ga je osnovni šoli v Vinici poklonil tovariš Tito

Komandir milice Modrijančič upokojen

Zaradi upokojitve zavednega komandirja je prišlo do spremembe v vodstvu milice v naši občini. Dobili smo novega komandirja Štefana Pungertnika, ki je pred tem služboval na Ljubnem. Ko odhaja Anton Modrijančič v pokoj je prav, da se nekoliko ozremo nazaj v plodno delo. Že od 1952 je delal kot miličnik v naši občini. 1955 je postal pomočnik komandirja in 1966 komandir. V službi milice pa je od 1947. Takrat, ko je oblekel uniformo, mu je bilo komaj 17 let. Moral je bežati zaradi aktivne dejavnosti v takratni zoni A za priključitev k Jugoslaviji. Doma je namreč pri Breginju v občini Tolmin, kraji pa so v tistih letih bili v coni A, ta pa pod zavezniško upravo, ki ni bila naklonjena vključiti tega dela slovenskega ozemlja v matično domovino. Tako je moral Modrijančič v rani mladosti okusiti nasilje in iskati dom daleč od rodnega kraja. Ko nanese beseda na Mozirje in dolino, pravi Anton

Anton Modrijančič

Modrijančič, da se je tu počutil bolje kot doma in da je resnično našel takšno sredino, ki je ni pričakoval. Želel je v času službovanja zagotoviti humane odnose pri opravljanju težkih delovnih nalog in to mu je tudi uspelo. Prav zato je vedno in na vseh ravneh našel razumevanje. Na to pa je, ko gleda nazaj v čas, ko je delal v Mozirju, ponosen. Naše misli pa so iskrene, ko mu želimo, da bi zdrav užival zaslužen pokoj.

S taborniki ob Kolpi

Ni bil zgolj slučaj, da so si taborniki „ODREDA SAVINJSKIH PARTIZANOV“ postavili letos svoj vzorno urejen tabor pri Vinici ob Kolpi. Med desetdnevnim bivanjem v lepi Beli Krajini so se namenili čim bolj spoznati rojstni kraj pesnika Otona Župančiča in se tako vključiti v proslavljanje stoletnice njegovega rojstva. Vsem nam pa je postal pesnik Župančič po obisku v muzeju v njegovi rojstni hiši še bližji in dražji.

Podrobno smo se seznanili tudi z bogato zgodovino Vinice in okolice.

Za taborjenje se je prijavilo 39 medvedkov in čebelic, žal pa le iz Nazarij, Rečice in Mozirja. Večina od njih se je prvokrat vključila v taborniško gozdno šolo; program, ki ga je pripravil in pretežno del izvajal taborovodja Zoran Umek, je bil z ozirom na precejšnje starostne razlike kar precej zahteven.

Prvič je na takšnem taborjenju sodeloval tudi član radio-kluba Mozirje z UKV postajo. To pomeni poskus koristnega sodelovanja med dvema organizacijama, ki jim je skupno vzgojno izobraževalno delo z mladino in se prav zato lahko koristno dopolnjujeta. Tako so poleg ostalega preko UKV zvez povabili v goste tudi radioamaterje in jamarja iz Črnomlja. Slišali in spoznali so mnogo koristnega in zanimivega.

Taborniški odred bo v bodoče potreboval še več takšnih mladih in požrtvovalnih pedagogov, kot je bila starešina tabora tovarišica Zvonka REBERNIK z osnovne šole Mozirje.

Nujno je, da ta organizacija čim uspešneje deluje na vseh osnovnih šolah v naši občini.

Po dolgi dobi, zlasti ob obletnicah se radi in čestokrat tudi neradi spominjamo dogodkov iz preteklosti. Čas prinaša s seboj pomanjkljivosti in zabriše spomine iz življenja in dogajanja posameznika.

Takoj po avstrijski demobilizaciji novembra 1918 sem vstopil v Celjski pešpolk – prej 87. pešpolk – v Celju. Čim nas je bilo za pol kompanije, smo se odpeljali v smeri Koroške v Libeliče pri Dravogradu. Naša

Dolgoletni šolski ravnatelj v Gornjem gradu, Jože Tratnik je poznan kot vzoren šolnik in organizator naprednih sil med obema vojnoma. Ni naključje, da se je med prvimi odzval klicu generala Majstra, ko je šlo za obrambo severne meje naše, komaj rojene domovine leta 1918.

Celih 38 let je deloval v Gornjem gradu, saj je učiteljske v Mariboru končal 1925 leta. Zaradi vpoklica v vojno je moral zapustiti gimnazijske klopi in je bil nato vojak vse do 1919 leta. Na učiteljske je prišel že kot odrasel in zrel fant, najstarejši v letniku.

naloga je bila ustaviti nemški naval preko Drave pri Dravogradu. Opravljali smo čiščenje terena ter zasledovali manjše nemške enote pri Labotu. Spominjam se, da sem imel neprijetnosti, ko sem vodil nočno patrolo proti nemški straži. Ker je bila patrola sestavljena iz samih novincev, niso znali uporabljati orožja. Zato nismo imeli pričakovanih uspehov in smo se vrnili nazaj v enoto, ki jo je vodil stotnik Strel. Radi tega mi je stotnik zapretel z vojnim sodiščem. Ko je naš narodni junak Malgaj s svojo četo zasedel desni breg Drave ter zavzel Velikovec, smo se premestili na levi breg. Pod vodstvom kapetana Šmija, komandanta 1. bataljona Celjskega pešpolka smo bili razmeščeni po vsem področju, ki je bilo zasedeno po naši vojski. Nastanjeni smo bili v Št. Petru na Višnahu, južno od Velikov-

A. V.

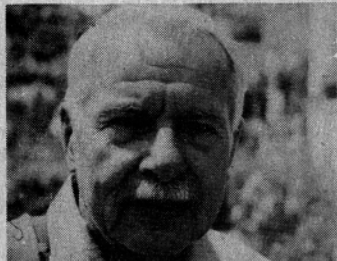
Toda tu je šlo bolj zares. Ko smo dobila spoznali to področje je prišlo povelje, verjetno iz Ljubljane, da je za vse poskrbljeno in pripravljeno za ofenzivo. In 29. aprila 1919 smo prestopili našo mejo pri Črnem gradu ter smo pod vodstvom poročnika Kislingerja napadli Tinje. Zaradi pomanjkanja streliva in pomoči smo le počasi napredovali. Nekako dopolne pa smo iz naših postojank zapazili, da so se pripeljali trije vlaki do zob oboroženih civilistov iz Celovca. Z naše strani ni bilo nobene pomoči: ne streliva, ne hrane, ne moštva in naša ofenziva se je žalostno končala. Morali smo se umakniti in ko smo se zbirali, so nas Nemci obkolili ter napadli. Padel je komandir Kislinger, zajeti pa je bilo mnogo naših fantov, ki so jih odpeljali v Beljak in nato v Špital ob Dravi. Po dvomesečnem ujetništvu so se vrnili v domovino. Mi pa smo tudi zajeli precej Nemcev, ki so bili vsi v mornariških uniformah ter so bili odpeljani v celjsko domobransko vojašnico. Iz nepojasnjenih vzrokov je popustil tudi mariborski polk in nastala je velika zmeda. Zato se je naša vojska začela umikati preko Drave, Pliberka in preko Črne in Zavodnje v Šoštanj. Mnogi so jo pobrisali domov, drugi smo se zbrali ter odšli iz Šoštanja po Dravski dolini v Ruše in nato k svojim polkom. Težko si je predstavljati, kako klavrn je bil ta umik, posebno skozi nemškutarske kraje v Dravski dolini. Ko sem prenočeval v Št. Vidu na štajerski strani, so prišli

Pri zeleni mizi so zavezniki sklepali mirovno pogodbo in naša slovenska delegacija je mirno sprejemala vse pogoje in obljube, ki so jih Italijani, Francozi in Amerikanci ponujali, dočim smo mi postavljali ovire, kopali strelske jarke in čakali nadaljnjih navodil. Kar lepega dne nas je presenetilo povelje, da se moramo umakniti nazaj v B. cono. Ovire smo pospravili, jarke zasuli in potrti smo jo zgodaj zjutraj mahnilli skozi Celovec. Lahko si mislite kakšni občutki so nas navdajali, ko smo morali hoditi samотно pot nazaj. Do kakšnih incidentov na tej poti ni prišlo. Večji postopek je bil v Žihpolju, kjer smo čakali nadaljnjih navodil. Čas je tekel, mi pa smo v brezdelju pričakovali kdaj bomo

nadaljevanje na 9. st.

Martin Aubrecht

V Mozirju poznajo domala vsi 79 let starega, čilega moža, ki vsakodnevno hodi po opravkih. Le malo pa je tistih, ki vedo, da je tudi on eden njih, ki so stali v bran slovenski severni meji 1918–19. V Mozirje je prišel v letu 1925, rojen je v spodnjem delu Savinjske doline pri Žalcu. Kot vojak je preživel težke čase svoje mladosti na italijanski fronti od 1917. Po zlomu stare Avstrije se je napotil domov, kamor je prispel prvi od takratnih vojakov. Sosedov sin Perovšek je pričel z organizirano obliko zbiranja komaj

došlih fantov in mož za boj pod zastavo generala Maistra. V celjski gaberski kasarni so se zbirali

za transport na Koroško. Do Dravograda jih je vodila pot. Tam so opravljali redne ogleda po terenu Labotske doline. Doživeli so razne krutosti nemško-avstrijske soldateske in se končno premaknili do Velikovca, kjer so večji del Savinžčanov vključili v 2. četo. Četovodja je bil Jože Repnšek iz Rečice. Spominja se še Rečičana Karla Hudalesa, medtem, ko mu je od Mozirjanov ostal v spominu Franc Poherjev — Brezovnik, slednji je bil desetnik. No, seveda je bilo več borcev iz naše doline tam na Koroškem, vendar se drugih ne spominja tako dobro. Dodelili so ga v šolo za zveze, tako je postal telefonist. Spominja se, da so bile težave predvsem s prebivalstvom, ki ni bilo vselej naklonjeno slovenskim vojakom. Bili so zagrizeni nemški nacionalisti, ki so ob umiku iz Velikovca na naše vojake streljali, ali pa jih polivali s kropom. Po kratkem času so napadali nasprotni vojaki s težkim orožjem, mi pa smo se umikali prek velikovškega mos-

Boji za Koroško 1918–1919

Takoj po končani prvi svetovni vojni je nastala država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Še niso bili naši fantje in možje z vojske doma, so že bila ogrožena območja Maribora in sedanje naše Koroške. Avstro-Ogrska je razpadla, živel pa je še bojnik klic nemških Avstrijcev po naši zemlji. Takrat so vstali narodu zvesti ljudje, ki so popeljali naše vojake v boj za omrambo dežele. V samem začetku so bili le prostovoljci. Mnogi med njimi so stali v strelskih jarkih že 4

leta in so vendar sledili pozivu generala Maistra in njegovih sodelavcev. Svobodna Slovenija je morala braniti svoje meje pred nadmočnimi nemškimi osvajalci. Letošnje jubilejno leto doživlja le še malo njih, ki so se takrat borili. V naši občini je po mnenju Jožeta Tratnika še kakšnih 24 borcev za severno mejo 1918–19.

V naslednjem sestavku objavljamo spomine dveh izmed preživelih borcev za Slovensko Koroško.

nadaljevanje z 8. st.

zasedli meje, ki so nam jih obljubljali že od vsega začetka, toda tega nismo dočakali in avgusta 1919 sem bil kot najmlajši letnik 1899 odpuščen ter se vrnil domov.

Končno naj omenim še to, da je bila naša slovenska vojska med koroškim ljudstvom, zlasti med Slovenci, zelo ugodno sprejeta in ljudje so nam zaupali, ker smo bili iskreni in pošteni ter smo ljudem radi pomagali, ko so rabili našo pomoč. Tudi dela se nismo branili, kadar je bilo treba prijeti zanj. Vračali so nam s tem, da so nudili veliko gostoljubnost. Pa tudi veselja ni manjkalo, kadar smo zasukali koroške dečve.

Navdušenje, ki je zavladalo med mladimi slovenskimi fanti ob na-

stanku nove Jugoslavije, se je pokazalo z veliko udeležbo v vojski pri nas, zlasti iz Zadrebke in Gomje Savinjske doline. Fantje so prostovoljno in brez obljub stopali na branik nove domovine.

Dolgo časa po končani vojni se nas borcev za severno mejo ni nihče spomnil, čeravno je treba pripisovati tem borcem velike zasluge, da je severna meja ostala tam, kjer je Maribor, Slovenj Gradec, Šoštanj, Ptuj, Prekmurje in še mnogo drugih krajev, po katerih so se cedile sline nemškutarjem. Nova oblast in nova družba je upoštevala naše zasluge ter se od dolžila s tem, da nam je letno dala denarno pomoč in nas izenačila z borci NOV.

JOŽE TRATNIK

tu, obuja spomine Aubrecht, kjer je bilo precej naših ranjenih. Nas je bilo malo, pa še preskrba je bila zelo slaba. Ni bilo vse prav takrat z našo vlado v Ljubljani! V stari Jugoslaviji smo se dolgo borili za pravice, ki bi nam kot prostovoljcem morale pripadati, pa je šlo zelo težko. Kot da nova domovina

ni priznala našega boja za meje na severu! Po osvoboditvi so nam kmalu priznali poseben položaj in dobili smo spomenice, bili pa smo tudi odlikovani. Le malo nas je še med živimi, pravi Martin Aubrecht, mislim pa, da je v naši okolici edino še čil Martin Mikek — Srebočnik.

A. V.

Bataljon celjskega pešpolka na Koroškem

Spomini Žige Laykaufa

Pesnik, publicist in kronist Žiga Laykauf je bil pred 110 leti rojen v Mozirju. Napisal je vrsto pesmi, med njimi zelo poznane „brambovske“. V drugih je iskal mavdih v lepotah domačih krajev in gora. V svojem delu Kronika trga Mozirje od nekdaj pa do danes je leta 1926 objavil zgodovino Mozirja. Pisal pa je tudi vojno kroniko trga iz časa prve svetovne vojne. V literarnih krogih takratne dobe je bil upoštevan, saj je njegovo delo opisano v biografskem leksikonu leta 1936. Takole se spominja časov, ko so se bili boji za severno mejo 1918–19:

... S severa nam je grozil pritisk nemških čest, ki so jih nazivali „Volksschutz“ (narodna zaščita, op. A. V.), bila pa je to vsedrugega nego ljudska straža, druhal, gladni dunajski „Puelcherji“ (lopovi, op. A. V.) in mestna fakinaža, fašisti. Takrat smo že začasno izgubili Koroško, o koji hočem žalostno zgodovino na koncu te kronike končati. Naprej pa že koj omenim, da je vrgel svoje sence sleparski plebiscit na to epizodo, ko smo morali prvič bežati iz Koroške. Kakor goriški begunci so morali zavedni koroški Slovenci pred grozovitostjo, ropanjem in ubijanjem, svoje domove zapustiti in mnogo jih je pribežalo tudi v naš trg. Bili so to večinoma učitelji, trgovci in narodni duhovniki, katere je nemčurska sodrga najbolj na piki imela. Preko govčke naše

planine in sem od svetega Križa se je že čulo bučanje topov. Tedaj smo organizirali, kakor za Napoleonovih časov, narodno stražo v trgu, — svojo nationalgardo. Odposlali smo svoje patrulje do koroške meje, preko zgornjega Brložnika. Naše vojaške patrulje na Koroškem bile so proti premoči v smrtnih nevarnostih. Tako se je zgodilo, da je pri nekem pohodu bil patroljski komandant, naidebudi sin tukajšnjega dacarja Puncerja od sovražnega komandanta roparsko ubiti! Sosednje, komaj iz pesti Nemcev iztrgano mesto Šoštanj se je že na beg pripravljalo, na Rečici na Paki so bili že pripravljeni vagoni za beg. Nemškutarija pa je na skrivnem triumfirala. Prišle so nam sedaj na pomoč zmagoslavne srbske hrabre čete, ko so ponekateri Krajnski Janezi „mejdus“ puško v kuruzo vrgli in zbežali k mamiči v krilo. Tudi skoz naš trg so taki dezerterji šli, ki so med potoma svoje puške prodali. Ti junaki so se z bali namških roparjev, in to potem ko so baje neustrašeno stali v krvavih bojih z Rusi in Lahi. Takrat so iz prekmurske in medjimurske strani pritisnili še Ogri...

Besedilo je natanko prepisano in v ničemer popravljeno. To je le del sklepnih misli Laykaufa v vojni kroniki 1914–1918. Da so podatki točni je jamčil takratni občinski svet z lastnoročnimi podpisi.

A. VIDEČNIK

Tekmovanje gasilcev Mozirske občine

Tudi letos je organizirala občinska gasilska zveza Mozirje občinsko tekmovanje gasilcev, mladincev in pionirjev. Priprave na tekmovanje niso same sebi namen, marveč so tudi strokovno usposabljanje gasilcev.

Tekmovanje pionirjev in mladincev je bilo pred nedavnim na Ljubnem. Nastopilo je deset pionirskih in osem mladinskih desetin. Pri pionirskih desetinah je dosegla 1. mesto desetina GD Nazarje, 2. mesto desetina GD Rečica in 3. mesto GD Pobrežje.

Od mladinskih desetin je prav tako dosegla 1. mesto desetina GD Nazarje in 2. mesto desetina GD Gorica.

Člansko tekmovanje je bilo v Radmirju združeno s praznovanjem 80. letnice GD Radmirja.

Tekmovalo je trinajst dese-

tin, od tega tudi gasilske industrijska enota Nazarje. Od vseh članskih tekmovalnih desetin je dosegla 1. mesto industrijska enota Nazarje, 2. mesto desetina GD Gorica in 3. mesto desetina GD Nazarje.

Pri obeh tekmovanjih sta GD Ljubno in Radmirje lepo pripravili tekmovalne prostore, za kar jim gre priznanje in pohvala.

Po zaključnih posameznih tekmovanjih so prejele prve tri desetine z največ točkami pokale in priznanja, ostale pa priznanja.

Mladinke GD Gorica so se udeležile še republiškega mladinskega tekmovanja ženskih desetin v B skupini na Ravnah na Koroškem in dosegle prvo mesto. Občinska gasilska zveza ugotavlja, da so tekmovanja uspela in zato dosegla svoj namen, razumljivo, ob sodelovanju gasilskih društev.

H. F.

Zahvala planincev

PD Luče se iskreno in z vso hvaležnostjo zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri gradnji in obnovi pogorele koče na Loki.

Veseli smo nove koče in ponosni nanjo, posebno smo veseli, da smo našli pri svojem trdem delu toliko razumevanja in pomoči od družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij v občini.

DELOVNA ZMAGA MOZIRSKIH LOVCEV

Na Konečki planini so zgradili novo lovsko kočo. To je v predelu še nedotaknene narave, visoko nad Šmihelom. Gradnja je zahtevala velike napore, tako gmotne, kot fizične, saj je do stop zelo težaven. Večino del so opravili lovci prostovoljno in tako opravili več tisoč udarniških ur. Seveda je šlo delo pri gradnji nekoliko lažje, saj so pri tem pomagali tudi kmetje iz Šmihela, predvsem pa Konečnik, ki ima v koči tudi svoj prostor. Zbrane je pozdravil predsednik LD Mozirje Franjo Grdina, nato pa v imenu zveze lovskih druščin iz Celja Zvone Vidic. Kočo so odprli pod pokroviteljstvom Gorenja iz Velenja, zato je predal ključke oskrbniku koče generalni direktor Ivan Atelšek. Ta dan so podpisali listino o pobratenju z lovci iz Rogatca. Sledilo je lovsko tekmovanje — streljanje na glinaste golobe in v tarčo.

Izredno zadovoljstvo pa so nam pripravile tudi naše sosednje občine Velenje, Žalec in Celje s svojo pomočjo preko svojih gospodarskih organizacij, planinskih društev in ostalih sodelavcev. Tu smo dolžni še posebej omeniti SO Velenje, njihovi teritorialni obrambi, gospodarske organizacije REK, RSC TOZD EKO, Temeljni banki in številnim ostalim prijateljem Raduha.

Izdatna materialna in moralna pomoč nam je omogočila v rekordno kratkem času postaviti novo kočo, ki je ponos slovenskega planinstva in živ dokaz visoke družbene in planinske zavesti.

Težko je na tem mestu naštetati vse, ki so pomagali in sodelovali pri obnovi koče. Kje so že vsepovsod člani aktiva mladih komunistov Ingrada, ki so med prvimi prišli za lopate in opravili nad 1300 udarniških ur, ki gotovo ne bodo brali vsi teh vrstic zahvale.

Prepričani pa smo, da se vsak, ki je karkoli storil za kočo na Raduhu, danes veseli z nami in je zadovoljen. To zadovoljstvo pa naj vam bo vsem najlepša zahvala.

Koča pod Raduho

Strelci pred streliščem

Prizadevnost rodi uspehe

Prizadevnost rodi uspehe. S tem rekom zanesljivo lahko pohvalimo osnovno strelsko organizacijo Mozirje zlasti njeno vodstvo, ki prizadevno izpolnjuje programske naloge pri izvajanju strelskih tekmovanj. Zato ji je v oceni delovanja osnovnih strelskih organizacij izrekel pohvalo tudi odbor občinske strelske zveze Mozirje.

Poudariti moramo, da se njeni uspehi ne odražajo samo na rekreacijsko strelskem športnem področju, marveč imajo širši pomen na usposabljanju splošne ljudske obrambne pripravljenosti. Resnično je, da bodo dobro izurjeni strelci lahko tudi dobri branilci domovine.

Tako je dne 24. 9. 1978, kot že večkrat poprej, organizirala meddruštveno strelsko tekmovanje z MK puško, ki se ga je

Te spontane akcije pomoči pa dokazuje tudi to, da je kočna na Raduhu našim delovnim ljudem potrebna saj nudi mirno zavetje oddiha potrebnim.

Mi Lučki planinci pa obljubljam, da bomo tudi v bodoče dali vse od sebe, da bo kočna oskrbovana v splošno zadovoljstvo vseh obiskovalcev.

Planinsko društvo Luče

udeležilo 7 ekip. Med najboljšimi je bila ekipa iz OSO Nazarje — sekcija Kokarje z 268 krogi, druga iz OSO Mozirje z 262, a tretja iz OSO Solčava z 255 krogi. Med posamezniki pa so bili najboljši Marjan Gračner iz OSO Rečica ob Savinji, Franc Grobelnik iz OSO Mozirje in Rafael Lojen iz OSO Luče — sekcija Struge.

TONE MODRIJANČIČ

ODGOVOR BRALKI J. K. IZ LOK

Pisali ste nam glede gradnje vikendov v Lokah vzdolž Savinjskega a gaja, češ, da je bilo rečeno, da se tod ne bo več gradilo in vprašali ste glede javne poti, ki jo je graditelj vikenda prestavil in zožil. Povprašali smo referenta za gradnjo pri SO Mozirje ter referenta za premoženjsko pravne zadeve pri isti skupščini in izvedeli naslednje:

Vikend, ki ga sedaj gradijo na koncu naselja, proti jezu, je res v predelu, kjer v bodoče ne bo več dovoljena gradnja počitniških hišic. Graditelj pa je dobil ustrezno gradbeno dovoljenje še pred sprejetjem gradbene zapore na tem delu Lok. Tako upravni organ ne more sedaj preprečiti gradnje. Drugo pa je takole pojasnjeno. Pristojni organ na občini bo glede premestitve in zagraditve poljske poti (dovozne) uvedel poizvedbe na kraju samem. Ko bo ugotovljeno dejansko stanje bomo obveščeni, tako, da bo mogoče že v prihodnji številki našega lista o tem dati izčrpno pojasnilo. O prestavitvi vozne poti upravni organ ni bil seznanjen, zato bo poizvedel glede služnostne pravice omenjene poti ter upravičenosti ukrepanja graditelja.

Brigadirji naše občine na MDA „Slovenske gorice 78”

Veliko je tistih, ki se sprašujejo, zakaj mladi danes namesto na počitnice, odhajamo na mladinske delovne akcije. Brigadirju ni težko odgovoriti. Marsikaj doživiš! Kdor je bil v brigadi prvič, ni bil zadnjič!

V naši občini je OK ZSMS ustanovila mladinsko delovno

brigado, ki nosi ime po narodnem heroju Slavku Šlandru. Veliko težav je bilo pri zbiranju prijav. Treba je pač upoštevati, da smo prvič sodelovali na republiški delovni akciji in smo bili brez ustreznih izkušenj.

Naša brigada je delala na MDA „Slovenske gorice 78” in

sicer v četrti izmeni.

Takoj po prihodu v naselje brigadirjev v Dornavi, smo imeli brigadno konferenco, na kateri smo izvolili delegate za razne zadolžitve.

Naslednji dan smo se že sprijeli s težko goriško zemljo. Zavest da pomagamo ljudem, ki so brez vode, nas je kljub znoju in dobljenim žuljem, hrabrila in nam vlivala novih moči. Hoteli smo narediti čim več in tako tudi uspehi niso izostali. Dobili smo priznanje Udarne brigada v I. dekadi in priznanje udarnega dneva.

S dobrimi uspehi smo še dobili vsa možna priznanja II. dekade. Bili smo prvi izmed brigad, ki so letos delale v Slovenskih goricah.

Delo na področju interesnih dejavnosti je bilo zelo obširno. Glede na to, da nas je bilo malo, smo bili vsi brigadirji polno zaposleni. Naša brigada je izdala tri literarne in dva ideološka biltena. Razstavili smo tri najst stencasov in sproti obveščali brigadirje o aktualnostih doma in po svetu. Štirje naši brigadirji so sodelovali v kulturni skupini naselja, vsi pa smo pripravili predstavitev brigade ob tabornem ognju.

Tudi na športnem in na kulturniškem področju smo dosegli lepe uspehe. Prvo mesto

smo kot brigada dosegli v rokometu, odbojki in košarki. V malem nogometu smo bili tretji, v namiznem tenisu pa drugi. Aktivno delo na področju interesnih dejavnosti nam je prineslo priznanje za družbeno-politične dejavnosti v I. in II. dekadi.

Naša brigada je torej dobila vsa možna priznanja, razen traka akcije, ki je najvišje priznanje. To priznanje pa brigadi ni bilo podeljeno, ker smo bili premalo številčni. Bilo nas je 26, republiški minimum pa je 48 brigadirjev.

Udarneške značke so dobili: Dore Slapnik, Robert Prusek, Rajko Tutič, Verica Pečnik, Franc Trbovšek, Maks Štiglic in Stane Kormanšek.

Priznanja pa so dobili: Drago Obojnik, Marija Bitenc, Miran Poličnik, Tomo Tavčar, Majda Zagmajster, Sandi Grudnik in Andrej Hlačun. Sekretariat akcije pa je komandantu Ivu Kekcu podelil udarniško značko.

Na akciji ni važno kdo si in kaj si. Vsi smo brigadirji, ki želimo pomagati ljudem, spoznati nove prijatelje in širiti bratstvo in enotnost.

Lepo je bilo v Slovenskih goricah, v naselju in na trasi. Bilo je dosti smeha in veselja.

VERICA PEČNIK

BRIGADIRJI – VETERANI

Prosimo vse brigadirje – veterane, da sporočijo svoj naslov občinski konferenci Zveze socialistične mladine Slovenije Mozirje.

V prihodnje bodo brigadirji – veterani sproti seznanjeni z vsemi akcijami, ki jih načrtuje občinska konferenca ZSMS Mozirje.

Občinska konferenca ZSMS
MOZIRJE

Oči potrošnika – kupca iz Nazarij

Veliko se piše, še več govori o prepotrebni sodobni trgovini v Mozirju, pri tem pa smo nekako pozabili na potrošnika – kupca v Nazarijih, ki se po svojih potrebah in seveda tudi željah prav nič ne razlikuje od Mozirskega.

Toda lepa zunanost je le ena stran medalje, druga plat, ki je za kupca bolj zanimiva in pomembna pa predstavljajo: založenost, kvaliteta ponujenega blaga, še posebno pomemben pa je odnos: prodajalec – kupec.

Naj mi ne zamerijo prizadeti, če bo v nadaljevanju tega sestavka padla katera „pikra” beseda na račun trgovine in prodajalcev v Nazarijih in naj jih potolažim z naslednjim: na napakah se učimo, zato naj ob tej priložnosti izrazim tudi želje, da bi se turi resnično kaj naučili.

Pa začnimo z založenostjo: Kot nam je znano, gre za trgovino, v kateri lahko dobite raznovrstno blago, od hrane, pralnega stroja, posode, perila, preproge, lestenca, da, da, tudi radio ali televizor (črnbeli ali barvni) lahko kupite, toda dragi moj sosed oziroma znanec, ali lahko kaj izbiraš?

Ne, vzemi tisto, ki ti ponuja (beri: se ponuja), saj je prostor vendar premajhen, da bi naprimer razstavili pet tipov štedilnikov in bi se pač potem odločil in izbral (koliko ljudi – toliko okusov). Za nekatero blago je na razpolago tako majhen prostor, da se na police resnično ne izplača pogledati in da si pozneje ne bi od jeze pulili lase, ker bi se ob pogledu na do

zadnjega kotička napolnjene prodajne regale v npr.: NAMI Žalec, spomnili na Nazarsko puščobo. Prav zato ne bodite presenečeni, če boste pohajkovali v Celju, Žalcu, Velenju ali kot drugod in tam srečali znanca, ki so si prišli lajšati denarnico. In kaj jih stane toliko truda? Niste uganili? Seveda, živila so nakupili – kjer je velika izbira in kjer je prodajalec ustrežljiv, hiter in predvsem: zelo prijazen. Pa smo tam, zdaj vemo v katerem grmu tiči zajec: kaj pogrešamo pri ponudnikih v Nazarijih!

Opazamo, da prodajalcev večja gneča ob koncu tedna prav nič ne „prizadene”. Kot sredi tedna, boste tudi sedaj stali na koncu dolge vrste in če ste bolj mirnih živcev, boste le poslušali upravičeno godnjenje, če pa ste bolj slabo spali, se jim pridružite, ampak bo malo pomagalo.

In če se vam sreča nasmehne in dobite še nekoga, ki vam bo prerezal hleb kruha in ko ste se že zdavnaj zarekli, da v „to trgovino nikoli več”, toda dragi kupec, ali se nisi pri tem prenaglil? Poglej, kje pa boš potem kupoval? Aha, gotovo se nisi spomnil, da je to edina trgovina v Nazarijih in da pravzaprav nimaš izbire. Ti je sedaj jasno obnašanje...

Ni bil namen tega sestavka s prstom kazati na nekoga, napisan je v upanju, da bi se stvari uredile, seveda pa vsakega od nas prevzema želja po konkurenčni trgovini, kjer bo tudi izbira primerna.

A. Ž.

Skrbimo za zdravo okolje

Iztekajo se zadnji poletni dnevi. Nek dopoldan pa je res bil čudovit. Da bi se naučila toplega sonca in gozdne tišine, sem šla nabirat gobe.

Prehodila sem velik del gozda. Pot me je peljala dalje. Čez nekaj časa sem dospela do smetišča v Podhomu. Rad ovednost me je gnala na samo smetišče. Ne bom pisal, kaj vse je tam najti, pač odpad, smeti. Toda bolj sem se zgrozila nad velikimi kupi, ki krasijo smetišče. Med smetmi je seveda tudi raznovrsten papir, veter ga pa pridno nosi v čisto naravo. Pozornost me je pritegnila k potoku, ki teče tik ob smetišču. Lizavnica izvira nedaleč od smetišča in ima le nekaj metrov čiste struge. Ne le, da je oster vonj zaudarjal iz vode, temveč potok nosi s seboj smeti, te pa odloži v strugi, ko upade. Ko pa naraste nosi vse to v dokaj čisto Dreto in prepričana sem, da ta odnese nekaj umazanije v Savinjo.

Vrnila sem se domov in doma sem pozabila, kaj mi je

rojilo po glavi, ko sem gledala „čisto okolje”. In tudi bi pozabila na vse kupe smeti, ki prosto ležijo v Podhomu, če poštar ne bi isti dan prinesel občinskega glasila Savinjske novice. Takoj sem jih prelistala, ustavil pa me je naslov na zadnji strani „Urednikova beseda.” Prebrala sem jo, odhitela po papir in stroj in pričela pisati...

Ne vem, ali v naši občini nihče to ne opazi, da iz smetišča onesnažujemo naravo, ali so vsa smetišča taka in se drugačnih ne da narediti? Mislim, da bi se z manjšimi stroški lahko naredila drugačna smetišča. Tisti kupi na prostem niso prav nič lepi za oko, prav tako ne smeti ob cesti Bočna – Grušovlje, ki jih nanosi veter. Tudi vonj po smeteh ni prijeten. Marsikaterim živalim, vodnim in gozdnim daje potok vode, toda, kakšno vodo! Mar res ni mo goče smeti sproti žigati ali izkopati velike jame in jih sproti zasipati.

S. MIKEK

Gostinstvo nekoč

V zapisu prof. Janka Orožna o zgodovini celjskega gostinstva najdemo tudi zanimiv podatek o nekaterih gostilnah v Gornji Savinjski dolini.

„Leta 1571 je skozi Mozirje potoval ljubljanski škof Konrad Glušič z velikim spremstvom. Oglasil se je gostilničarju („tabernarju“) Sivcu, kjer so dobro postregli. Sivčeva gostilna velja za predhodnico poznejše Goričarjeve „Pošte“.

Izredno poučen je tudi opis potovanja, ki ga je v latinskem jeziku napisal Nizozemec Hugon Blotius iz Delfta, poznejši dunajski dvorni bibliotekar. Rokopis je zdaj v Narodni knjižnici na Dunaju. Blotius je bil na potu skozi naše kraje dvakrat, leta 1571 in 1574. V mesto Celje sicer ni prišel, pot ga je namreč vodila po zahodnem delu celjskega področja: od Slovenj Gradca v Gornjo Savinjsko dolino.

O Mozirju pravi, da je večji trg. Ustavili so se v gostišču, ki nosi ime sv. Jurija, gostilničar je znal nemško, v vsem kraju je sicer nemško razumelo le 7 ljudi. Gostilničar je dobro in poceni postregel. Plačali so mu 65 krajcarjev. Gostilničar je gotovo povedal, da je v okolici dober lov. Vendar smejo vsako leto ustreliti samo tri jelene in tri kozoroge, ostalih živali pa kolikor morejo in kolikor hočejo. Iz Mozirja so popotniki prišli v Ljubno. O njem pravi Blotius, da je to trg, kjer trgujejo z lesom. Splavi gredo po Savinji prav do Ogrskega. Čeprav je Savinja majhna, živijo vendar v njej najboljše ribe, po vsej Germaniji slovijo zlasti savinjske postrvi. Pot je bila zaradi vode nevarna. Ustavili so v gostilni nekega Petra Tierda, ki je bil muzikus in je znal latinsko. Bil je poprej gojenec v nadvojvodskem zavodu na Dunaju in določen, da postane duhovnik. Tik pred posvetitvijo se mu je ponudila prilika, da se oženi in priženi 10.000 dukatov.

V Gornjem gradu pa so naleteli na starega in skopega gostilničarja, ki niti potnikom ni primerno postregel, niti ni konjev dobro nahranil. Toda škof jim je poslal za pot jedi in vina. Tako je bilo nekoč. Kako pa je danes? Kaj bodo nekoč pisali o sedanjih gostilnah ???

UTRINKI S POHODA

Dežuje. Odločim se, da se kljub slabemu vremenu udeležim pohoda, kajti treba je negovati in gojiti tradicijo jugoslovanskih narodov, ki so le s trdno voljo in železno pestjo nastopili proti nasilju okupatorja in si s krvjo pridobili to, kar imamo mi danes – svobodo.

Zborno mesto pohoda je bilo pri sestrah Logar v Logarski dolini. Ženska zasedba me razočara. Končno se nam pridruži še velenjski in gornjegrajski mladinci, naši prijatelji iz pobratene občine Čajetina in vojaški graničarji.

Dobimo še vojaške spalne vreče in že nas pot odpelje po partizanskih poteh po panoramski cesti Logarska dolina – Podolševa do kmetije Žibovt visoko v hribih. Sonce dvigne pogled izza oblakov, vsem se razjasnijo obrazi. Pogled se nam ustavlja v prepadu zaraslem z iglavci. Gostoljubni domačini pripravljajo večerjo. Prvi večer preživimo v kuhinji z Žiboltovo družino in njihovimi prijatelji. Toda, spanec ne miruje, treba bo spat, kajti s soncem bo treba vstati. Prenočimo na seniku.

Predrami me blesk vzhajajočega sonca, ki naslanja svojo zaspano glavo na hrbet planin. Pohod popestri prihod borcev, nekdanjega ranjenca, zdravljenega v bolnici na današnjem mestu Žiboltove domačije, Stanka Bratina iz Reke, borca dr. Toneta Hudopiska, s partizanskim imenom Zvone, našega vodiča Antona Ikovca – Dorka in še nekaterih nekdanjih partizanov na Solčavskem. Pridružijo se že mladinci iz Solčave in Luč. Na kmetiji Gradišnik se le mimogrede ustavimo, v spomin na ta pohod pa podarimo knjigo „Velika preizkušnja“ in na-

daljujemo pot. Pot nas vodi skozi gozd po strmini navzdol, po mokrem listju, do objekta nekdanje partizanske bolnice. Nevarnosti prete na vsakem koraku, saj hodimo po ozki stezici na vrhu strmine, katere pogled se obrača v prepad. Spust je naporen, toda srečno prispemo na drugo stran.

Pozdravi nas kmetija Kočnar. Toda, čas nas preganja na vsakem koraku, niti minute ne smemo zamuditi, kajti noč pride sama od sebe. Sonce že močno ogreva naše hrbte. Tudi žulji niso redek primer, vendar „dobra volja je najboljša“, še boljša pa je vztrajnost, ki je ne spusti iz svojega oklepa. Pesem na ustih, veselje v očeh, vse to nas spremlja vso pot. Ne ustrašimo se nevarnih spustov. Padci niso izjema. Vse gre po načrtu, nejevolje ni videti. Pridemo do naslednje bolnice, kjer tovariš Dorko na kratko pove delovanje. Spuščamo se dalje preko hriba do Plesnikove domačije. Tu nas čaka kosilo in ura odmora. Treba je nadaljevati pot, kajti pred nočjo moramo osvojiti najvišji vrh našega pohoda, nad 1700 m visok Strelovec. Na žalost nam omagata dve tovarišici, ki nadaljujeta pot z avtom do Robanove kmetije. Naša naslednja točka je Ičmanova planina. Počivamo. Treba je globoko vdihniti, spiti kozarec okrepčila in nadaljevati. Vedno više se vzpenjamo, vedno manj dreva nas pozdravlja, pozdravlja nas pa čudovit razgled na Solčavo – na našo lepo, prelepo Savinjsko dolino. Bližamo se Strelovcu. Samo še ena strmina, še ena in ena, in dosežemo vrh. Znojne kaplje nam oblivajo čela. Naš osebni fotograf ne čaka, treba je imeti večji spomin. Posedamo po tleh kot mrtvi, toda že

naslednji trenutek se zavemo, kaj smo dosegli. Pogled nam beži na Savinjske Alpe, v bližnjo Avstrijo, na našo lepo dolino. Čudovita pokrajina. Tega se ne da opisati, še manj pa občutek planinca, ko dospe na vrh, ko pozabi na vse muke in tegobe, vso trpljenje in znojenje. Vse pozabi. Misli mi beže po planinah, po naših planinah. Neizmerno smo veseli. Strmo se spuščamo, vsak nepredviden korak lahko povzroči padec. Končno zagledamo bližajoče se travnike. Naše prenočišče so Havdejeva in Knezova kmetija, kjer doživimo sprejem, ki se ti vtisne v spomin. Tudi večerja nas ne razočara. Zvečer se zberemo vsi skupaj pri kmečki peči in veseli obrazi dobrodušnih domačinov nam popestrijo večer s šopkom slovenskih ljudskih pesmi. Petje se razlega po pokrajini, vesele pesmi popestre razpoloženje, kajti na vrhu hriba pozno ponoči zakurimo kres.

Naslednji dan nas pozdravi sonce še z večjo močjo kot pretekla dneva. Zajtrk nas že čaka. Še skupinsko fotografijo z domačini, in že se odpravimo proti dolini čez drn in strm, ne glede na steze. Pot ne nevarna, strma, potok ovira, toda vse gre kot po maslu. Prispemo do partizanske bolnice, ki je delovala od junija 1944 do avgusta in ni bila izdana. Naslednji cilj je obisk bolnice, zgrajene v jeseni leta 1944 in je obstojala do januarja 1945, bila pa je prehodnega značaja. Nemci so preprečili dokončno dograditev operacijske sobe, ko so bolnico zažgali. Nato sledi odhod do bolnice v Robanovem kotu, ki je strmo v hribu, skrita v gozdu. Pot je naporna. Leta 1977 je bila prenovljena in obnovljena s pomočjo mladinske delovne akcije. Tovariš Ikovec – Dorko opiše obstoj in nastanek partizanskih bolnic. Dr. Hudopish – Zvone pove osebna doživetja iz partizanskih dni. Ranjence so v bolnico prenašali čez deroči potok po grapi. To je bila naporna pot, toda kljub temu je bila bolnica izdana. Bolniška tehnika je sestavljala operacijsko sobo in kuhinjo.

Zadovoljni, polni spominov in utrinkov z naporne poti se vračamo proti Robanovi domačiji, kjer s trdnim stiskom roke izrazimo željo, da se ponovno srečamo na poteh partizanskih bolnic na Solčavskem.

HEDA KOLENC

Lesna industrija GLIN Nazarje –
Komisija za delovna razmerja pri TOZD Energetika in vzdrževanje

OBJAVLJA
prosta dela in naloge

„KURJAC MEHANSKEGA KURJENJA“.

Pogoji: kvalificiran delavec strojne ali elektro stroke in 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, naj vložijo pismene prošnje v splošno-kadrovski sektor delovne organizacije v roku 15 dni po objavi.“

Pesnik Žiga Laykauf

Rodil se je 1868 v Mozirju. Kot posinovljeneec mozirskega kirurga Žige Laykaufa je imel možnost za izobraževanje. Želel je postati živinozdravnik, zato se je tudi vpisal na živinozdravniško šolo na Dunaju. Gimnazijo je obiskoval v Celju, maturiral pa je v Beljaku in ker mu očitno ni šlo s študijem, je stopil v službo kot odvetniški uradnik. Kot takega ga srečamo še v Ljubljani, kjer se je poročil s Elenderjevo. Po preselitvi v Mozirje je urejal arhiv takratne trške občine in bil nekaj časa tudi njen tajnik. Pozneje je služboval pri izpostavi celjskega glavarstva v Mozirju. Tu je 1938 umrl.

Že kot dijak je pesnil. Tako najdemo njegove prve pesmi, v katerih opeva težke dni našega ljudstva pod neusmiljenim gospodstvom tujcev. Hitro je uvidel, da mu bodo takšna pisanja prinesla težave s takratnimi oblastmi, ki so vse, kar je bilo slovenskega zatirale, zato je pisal pod pseudonimom Žiga Lajakov – Mozirski. Zaradi tega ga tudi nekateri sodobniki imenujejo kar Mozirski. Zelo so odmevale v javnosti njegove brambovske pesmi ob prelomnici preteklega stoletja, saj v njih ni skrival svojega slovenskega narodnostnega hotenja. V nekaterih od teh pesmi govori o jugoslovanskih ljudstvih in nakazuje rešitev v združitvi južnih Slovanov. Seveda so morale biti takšne „prevratniške“ ideje kaznovane! Takoj po izbruhu prve svetovne vojne so avstrijske oblasti Laykaufa v Mozirju pod obtožbo veleizdaje zaprle in ga odgnale v deželne zapore v Gradec. Ker je postal za avstrijsko vojsko neustrezen, ni smel obleči vojaške suknje in je tako po izpustitvi iz zapore ostal v Mozirju. V medvojnih časih je nastala njegova slovita Vojna kronika trga Mozirje. Neumorno je pesnil skozi vsa leta. Svoje stihe je objavljaval v Slovenskem narodu, Prijatelju, Slovenki in v Slovenskem gospodarskem kalendarju. Pri vsem tem je treba poudariti, da je v začetku tega stoletja veliko pisal o ožji domovini. Nešteto pesmi, ki opevajo lepoto Gornje Savinjske doline, je tudi objavil. Opeval je vse, kar je vzbujalo občudovanje ljubiteljev lepote. Tako najdemo med njegovimi stvaritvami pesmi z naslovi: Savinji, Logarski dolini, Noč v Solčavi, Lučam, Mozirskim zvonovom, Slap Rinka in podobno. Ker so bile te pesmi objavljene v takratnih slovenskih glasilih, je tudi na ta način mnogo doprinesel k spoznavanju lepote domače krajine. Zato mu smemo tudi mi v naše čase priznati, da je bil resnično Mozirski! Napisal je tudi kroniko trga Mozirje, ki je bila objavljena 1926 v Novi dobi v Celju. Tako ga najdemo opisanega tudi v Slovenskem biografskem leksikonu, ki je izšel 1936 v Ljubljani, kjer ga dr. Šlebinger predstavi kot pesnika, publicista in prevajalca. Posebej pa ga opiše kot kronista. Tako smemo biti prepričani, da je bilo njegovo

delo zelo pomembno, posebno, če vemo, da je pisal v časih narodnega prebujenja! Sicer pa je bil tudi miselno napreden. Najdemo ga kot sourednika delavskega časopisa „Delavec“, kjer je šibal takratne socialne krivice in odvisnost od tujega kapitala. V tridesetih letih po vojni je prevedel veliko pesmi šmihelskega rojaka Florijana Vodovnika in se zavzemal, da so bile te v zbirki pozneje tudi izdane. To delo je denarno omogočila takratna Zgornjesavinjska hranilnica in posojilnica v Mozirju.

Potem, ko je skupaj s pokojnim kronistom Franjom Vajdom urejal trški arhiv v Mozirju, so po njegovi zaslugi bili prevedeni v naš jezik nešteti dokumenti, ki so pričali o zgodovini Mozirja.

Ko zremo danes nazaj v njegov čas moramo ob branju njegovih pesmi razumeti takratne razmere na Slovenskem. Bil je pač človek tistega obdobja. Tako je treba presojati tudi njegov jezik, saj so pesmi izpod

njegovega peresa ostale povsem nespremenjene. Ustrezna strokovna obdelava bi verjetno marsikaj približala zvenu današnjega izražanja. Vedeti pa je treba tudi to, da je bilo njegovo življenje polno težav in razočaranj nad družbo, v kateri je živel. To izraža jasno v nekaterih njegovih delih. Najizraziteje pa navaja slabosti takratne družbe v vojni kroniki. Biča malomeščanstvo, ki se je

Nadaljevanje na 14. strani

Pojno polje.

Nov polju se klasje vprogiba težko,
premočrasti vrst teh ne more ono,
kermeljni valovi naprej valove,
in zavrski jutranji jih soluca zlate. —
Oj klasje, priklilo iz zemlje ni tal,
dar matet je naših, njih srčua je kal,
ide rau tisočernih goroka je kri
guojila to polje, da zgošuo kori.
Zastrela ločitve je solza ono,
kosila je grudo, pojila zemljo.
Le čakanaj do žetve do xorenih cvet
sklepa čui to srpi, unuči se požet!
Se v rionajo ^{grelar} pesni, vskipeva rau kri
ki morda že drevi to polje rudi, —
bučiče fanfare, le diči se vidi
izbrala že cvet si življenja je — smrt!

20. 5. 1917.

Pesnik Žiga Laykauf

Nadaljevanje s 13. strani

do njega pač obnašalo „zviška“. Človek kakršen je že bil, morda res ni ustrezal takratnim ozko začrtanim družbenim pravilom, zato je razumljivo, da je včasih pikro odgovarjal na opazke sodobnikov v samem kraju. Ne gre torej soditi po slabostih človeka, temveč treba je priznati njegovo delo za širšo slovensko javnost.

Veliko je sodeloval s takratnimi slovenskimi pisci, posebno pa z urednico Slovenke Zofko Kvedrovo. Časopis Jutro je dne 8. 8. 1926 objavil tale zapis Kvedrove:

„Dobila sem še nekaj v album. V albumu se laska, to se razume, a fletno se čita. Napisal mi je Žiga Layjakov Mozirski:

Da sem Rafael, Rubens nizozemski,
Šubic, mojster naš slovenski,
jaz pri Jakopiču bi v Ljubljani
Tvoj portret – zijalom – ne! razstavil!
Če Petrarka bil bi, slavnoznani,
al'Prešeren, te v sonetih bi proslavil.
Ker pa skromen le slovenski sem poet,
nimam teh nesmrtnikov proslav,
vtrgal sem samo na naši gori cvet,
ki pošiljam v srčen ga pozdrav
prvi nam „Slovenki“ ...

Logarski dolini je posvetil v Jutru, dne 27. 6. 1925 tale stih:

Ni bog nam dal srebra, zlata,
a dal nam v last je kos sveta;
nanj blagoslov nebes razlil
in v zemski raj ga spremenil.

Žiga Laykauf v krogu družine

Komisija za delovna razmerja Trgovske delovne organizacije „SAVINJA“ Mozirje

OBJAVLJA

prosta dela in naloge za:

ENEGA PRODAJALCA – MESARJA, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, za prodajo mesa in mesnih izdelkov v poslovalnici 4 – Trgovski dom Nazarje.

2 PRODAJALCA ZA TRGOVINO MOZIRJE

Poleg splošnih pogojev mora delavec za opravljanje objavljenih del izpolnjevati še naslednje zahteve:
– da je KV delavec mesarske stroke in dokazilo, da ni zdravstvenih zadržkov za delo z živili.

Pismeno ponudbo z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev sprejema Splošna služba delovne organizacije 15 dni od dneva te objave.

O rezultatu objave bo vsak kandidat pismeno obveščen.

Številka: 1246/78

Mozirje, dne 26. 9. 1978

TDO „SAVINJA“ MOZIRJE
Komisija za delovna razmerja

Časopis Jutro je takrat na pobudo Laykaufa priobčil daljši članek o lepotah Gornje Savinjske doline. Kot moto pa je služil omenjeni verz.

V Slovenki je leta 1902 priobčil Laykauf pesem

Logarski dolini

Ti svet prelep, planinski svet,
iz dna srca pozdrav ti vnet,
pozdravljen cvet in kras planin
in ti, najlepša vseh dolin.

Tu kos nam raja še cveti,
očit ves božji kras leži,
ki dičil je nebeški vrt,
prvotni sreči razprostrt.

Kot v dolu jezero temno,
kjer bajne lilije cveto,
tako ležiš tu vrh planin,
najlepša gorskih ti dolin.

V lraljevi kroni ni vkovan
samaragd tako bliščeč, krasan
kot mični ta planinski svet,
v zelenje ves in cvet odet!

Ponosno na te zre oko,
srce pa vrisa mi glasno:
Pozdravljen cvet in kras planin,
in ti najlepša vseh dolin!

Kot vsakemu pisatelju, oziroma pesniku, so nekateri krogi takratne meščanske družbe omalovaževali njegovo delo. Verjetno je iz tega razloga nastala tudi 13. 4. 1932. takale pesnitev:

Klevetnikom

Vedno svoje je zijalo
nosilo na sejim budalo,
pesnika pa bog je vstvaril
in z modrostjo ga obdaril,
da ne poje le domovju,
kakor ščinkovec v grmovju, –
da posveti z lučjo v mrak
kjer šopiri se – bedak!

Med prvo svetovno vojno pa je napisal nekaj protivojnih pesmi. nekaterih jasno poziva k uporabi zoper zatiralce. V naslednjem želimo prikazati eno izmed njih. Takole je pisal:

(BOJNO POLJE –

Original je na strani 13)

Naša samoupravna socialistična družba neprizadeto priznava velikim možem preteklega časa svoje. Tako bo tudi predsedstvo občinske konference SZDL Mozirje razpravljalo o predlogu Savinjskih novic, da se uredi spominsko obeležje pesniku Žigi Laykaufu v Mozirju, na hiši kjer je živel in delal. Istočasno bo predsedstvo obravnavalo predlog za spominsko obeležje velikemu slovenskemu planincu Francu Kocbeku v Gornjem gradu.

ALEKSANDER VIDEČNIK

Zahvala

Krajevni odbor Rdečega križa Mozirje se toplo zahvaljuje Franju Kajzerju za izdatno gnotno pomoč.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mladini za lepo in plemenito dejanje, da so uredili dostop do groba od okupatorja ustreljenih partizanov 17. decembra 1944 leta. V tem grobu, ki je ob cesti Radmirje – Gornji grad v smrekovem gozdičku, je našlo svoj mir 14 partizanov in 1 partizanka.

Mladina zavedaj se in ne pozabi, da so dali svoja dragocena življenja za Tvoj lepši jutrišnji dan in za svobodo vseh nas!

ZORA OSET,
CELJE

Delo – dokaz pravilne odločitve

Partizanska Bočna leži ob vznožju prostrane Menine planine v gornjem delu Zadrečke doline. Bočna je mlada krajevna skupnost, komaj štiri leta so ji, do takrat pa je bila vključena v krajevno skupnost Gornji grad. V zaselkih Bočna, Delce, Kro-pa, Čeplje, Podhom in Nadbočna živi in dela danes 640 prebivalcev. V tej krajevni skupnosti imajo 70 šoloobveznih otrok, na delo drugim se dnevno vozi 210 delavcev, porajajo se prvi zametki obrti, večina prebivalstva pa se ukvarja s kmetijstvom. Industrije v kraju ni, pa tudi sicer je Bočna v prostorskem načrtu občine Mozirje opredeljena kot kmetijsko področje. Zaradi neurejene urbanistične dokumentacije v bližnji prihodnosti ni predvidenih niti večjih stanovanjskih gradenj, ker pa so želje občanov na tem področju vse večje bo treba tudi ta problem kaj kmalu razrešiti. Prebivalci tod okrog se tega v polni meri zavedajo, zato ni bojazni, da se v pripravljanje in sprejemanje novega prostorskega in urbanističnega načrta ne bodo tvorno vključili.

Bočna je torej usmerjena v kmetijstvo in tako je tudi prav. Njeni kmetovalci so napredni, že od nekdanj venomer težijo za

naprednim gospodarjenjem, vedno se znajo prilagajati tržnim potrebam in v zadnjem času se veliko kmetij preusmerja v živinorejsko, mlekarstvo in perutninarsko proizvodnjo. Pri tem žanjejo lepe uspehe, zunanji kazalec, ki kaže na to, pa so opuščene njive, ki sedaj služijo pridobivanju krme. Prav zaradi tega je na tukajšnjih njivah vse manj tudi nekdanj daleč naokrog znanega bočkega krompirja. Vse manj ga sejejo, zato mu padata kakovost in ugled, vse to pa nadomeščajo številne lepo urejene in preusmerjene kmetije. Vsekakor lep primer razvojnih sprememb.

Tudi na drugih področjih ne manjka uspehov volje in zagnanosti tukajšnjih prebivalcev. Trenutno s polno paro deluje kar šest gradbenih odborov, katerih poglavitna naloga je ureditev nekaterih perečih komunalnih problemov. Tako so se krajani lotili urejanja otroškega vrtca, nared bo še to leto, zgradili bodo otroško igrišče, pa igrišče za košarko in še bi lahko naštevali. Vse to sodi v okvir urejanja stare šole na Griču, ki je ne uporabljajo več, zato bodo v njenih prostorih pripravili pravo majhno središče, v ka-

terem bodo našli prostore za delo in razvedrilo otroci in mladina. Gradijo avtobusno postajališče, urejen imajo odvoz smeti, kar so krajani z veseljem sprejeli, največ naporov pa, kot povsod drugod, tudi v Bočni namenjajo v ureditev krajevnih cest. Tako posodablajo cesto ob Bočnici, delno tudi po kraju samem, največ časa in dela pa terja modernizacija ceste preko Homa proti Grušovljam v „sednji“ Savinjski dolini. S svoje strani jim je v veliko pomoč krajevna skupnost Rečica. Ta cestni odsek ima vsestranski pomen, zato je njihovo delo še toliko več vredno.

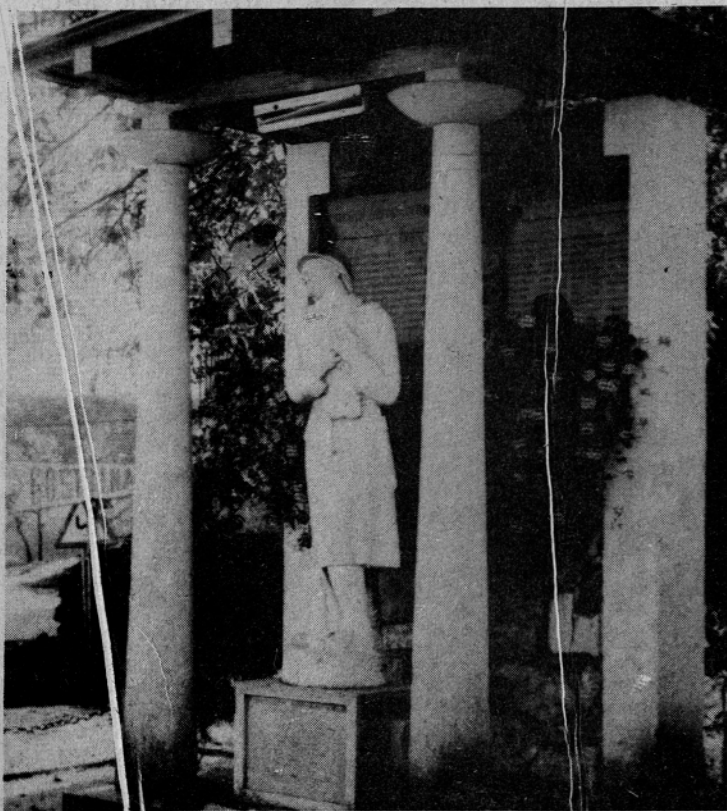
Ob vsem tem delu je seveda dobra volja le premalo. Znatno so jim priskočili na pomoč združeno delo, samoupravna interesna skupnost za otroško

kmetijska zadruga že leta obljublja povečanje in posodobitev trgovskega lokala v združnem domu, žal pa je doslej vse pri obljubah tudi ostalo. V tem srednjeročnem obdobju nameravajo posodobiti še cesto Kro-pa – Čeplje – Otok in dokončno urediti že omenjeni Grič z nekdanjo šolo, v načrtu pa imajo tudi ureditev prosvetne dvorane, ki naj bi služila vsem krajevnim dejavnikom za različne prireditve.

Ob tem seveda ne smemo pozabiti zelo aktivne krajevne konference SZDL, borcev, gasilcev in pevcev, ki so znani daleč naokrog. Prav pri njih pa se v zadnjem času pojavlja problem, ker so ostali brez doseđanja pevovodje Jožeta Miklavca, naslednika pa nameravajo poiskati in usposobiti kar v lastnih vrstah. V Bočni so torej delavni na skoraj vseh področjih, vsi po vrsti pa poudarjajo, da bi veliko več lahko pokazala mladina.

Prijeten kraj je Bočna ob vznožju prostrane Menine

Lep je tudi spomenik, posvečen žrtvam prve in druge svetovne vojne

varstvo, komunalna skupnost, pomagajo si z referendumskimi sredstvi, pa kljub temu bi z vso to pomočjo storili bolj malo, če se ne bi zopet izkazali krajani. Skupno bodo letos zbrali nekaj več kot 3 milijone dinarjev, delež prebivalcev pa pri tem presega 65 dostotkov.

Problemov in načrtov jim prav tako ne manjka. Še posebej jih muči regulacija Bočnice, ki skoraj zagotovo ne bo opravljena do konca tega planskega obdobja, zato jih velika naloga za prihodnje srednjeročno obdobje že čaka. Zadovoljni niso tudi z oskrbo. Zgornjesavinjska

Doseđanja aktivnost krajanov, organizacij in društev je dokazala, da so bili številni pomisleki ob oblikovanju samostojne krajevne skupnosti pred štirimi leti odveč in da je bila takratna odločitev nedvomno pravilna. V Bočni se zavedajo, da bodo morali to dokazati tudi v prihodnje, zato so se z vso odgovornostjo lotili priprav na volitve. Izbrati želijo takšne kadre, ki bodo še vnaprej uspešno vodili tukajšnjo krajevno skupnost. Skoraj ne kaže dvomiti, da v tem ne bodo tudi uspeli.

JANEZ PLESNIK

Urednikova beseda

Iz tehničnih razlogov zadnja številka ni bila tiskana v večjem obsegu, pa so zato morali izostati nekateri prispevki naših dopisnikov. Skušali bomo to v pričujoči izdaji popraviti. Tudi nekatere fotografije, ki smo jih namenili za objavo so tako odpadle, predvsem tiste, ki smo jih posneli na Ljubnem, ko so pripadniki teritorialne obrambe izvedli vajo, s katero so ponazorili napad na ta kraj pred 34 leti.

Dolžni smo zahvalo vsem tistim, ki so prisluhnili naši prošnji in nam pomagajo pri

iskanju gradiva o pesniku Laykaufu. Tako bi najprej morali omeniti vodstvo moziške šole, ki je pripomoglo, da so se tam hranjene listine zbrale in uredile za poznejšo objavo. Pa tudi nekateri krajanji Mozirja sodelujejo z nami. Želimo zbrati najnujnejše za dostojen opis moziškega pesnika.

Naše opozorilo vsem tistim občanom, ki glasila ne prejemajo, ni imelo odmeva. Domnevamo torej, da Savinjske novice redno prihajajo v sleherno hišo Gornje Savinjske doline.

FRANC NARALOČNIK

V stvarih, ki jim človek v svojih mislih in dejstvih nikoli, je nekaj skrivnostnega in nerazumljivega. Ena teh ugotovitev je smrt, še posebej smrt dobrega prijatelja in sodelavca. Dokončnost njegove smrti nas pušča začudene in pretresene. Ko to neizpodbitno resnico končno dojamemo, brskamo po spominih za vsem, kar nas je vezalo nanj, na našega Francelja, ko je bil še tu med nami, krepak, poln delovnega zanosa in vedrega humorja.

Prebogat je bil njegov značaj in preporna njegova življenjska pot, ki jo je hodil, da bi jo lahko opisali v nekaj skopih besedah. Pa vendar.

Le nekaj dni za tem, ko ga je tragična nesreča vzela družini in vsem, ki smo ga poznali in spoštovali, bi dopolnil 35 let. Rodil se je na Ljubnem, kjer je doraščal v obrtniški družini in kjer se je vse od rane mladosti razvijal v aktivnega družbenega delavca, pa čeprav mu je kot inženirju geodezije v občin-

ski upravi ostalo za aktivistično delo le malo časa. Francelj pa je to zmoget in znal. Razdal je vse povsod.

Bogate izkušnje svojega športnega udejstvovanja je prenašal na mlade kot član TVD Partizan, kot predsednik smučarsko-skakalnega kluba Ljubno in kot član izvršnega odbora občinske zveze za telesno kulturo. Bil je član delegacije krajevne skupnosti na Ljubnem, predsednik krajevnega odbora ZRVS, predsednik sveta staršev pri osnovni šoli, član upravnega odbora ribiške družine in aktiven član dramske sekcije prosvetnega društva. In če dodamo k temu še njegovo delo v gradbenem odboru za asfaltiranje cest v krajevni skupnosti, potem ne dvomimo več, da zmore to samo človek izredne volje, delovne zagnanosti in življenjske radoživosti. Tak pa je Francelj po značaju tudi bil.

Odlikovanja in priznanja, ki jih je v življenju prejel, so le zunanji dokazi o podobi človeka in delavca, o njegovi doslednosti in vztrajnosti v življenju in delu. Vendar pa so za nas, ki smo imeli srečo z njim dnevno sodelovati, še važnejši tisti sledovi in spomini nanj, ki nam jih je zapustil v svojem liku človeka in iskrenega prijatelja.

Zasluzi si torej, da ga ohranimo v spominu z občudovanjem, ker je zmoget tako bogato življenje in z bolečino, ker je bilo to življenje tako kratko.

VLADO MIKLAVC

30 let plodnega dela OSO „Slavko Šlander“ iz Rečice ob Savinji

7. oktobra 1978 je osnovna strelska organizacija „Slavko Šlander“ v Rečici ob Savinji proslavila jubilej, 30. obletnico njene ustanovitve in plodnega dela. Praznovanje je bilo združeno s krajevnim praznikom, ki ga prebivalci KS Rečice ob Savinji proslavljajo 6. oktobra, in sicer v spomin na dni, ko je pred 35 leti 6. oktobra 1943 Šlandrova brigada uničila sovražnikovo orožniško postojanko.

Slovesnost je bila v navzočnosti družbenopolitičnih predstavnikov KS in drugih v prosvetnem domu v Rečici ob Savinji. Njen predstavnik je v slavnostnem govoru nanizal uspehe, probleme in težave, s katerimi se je srečevala v 30. letih njene delo. Med drugimi je tudi poudaril, da njeno delo ne sloni samo na strelskem športu, marveč da njeni člani tudi plodno delujejo v družbenopolitičnih, društvenih in športnih organizacijah v KS. Posebna skrb je bila in bo tudi v prihodnje na pridobivanju novih članov, zlasti iz vrst

mladega rodu, v čimer bo podana še trdnjša osnova na razvijanju strelskega športa in s tem tudi na usposabljanju obrambne pripravljenosti.

Po sklepu občinske strelske zveze Mozirje so bila na slovesnosti podeljena strelska odličja. Zlata plaketa je bila podeljena OSO „Slavko Šlander“ za njeno uspešno 30. letno plodno delo. Za prizadevnost in dolgoletno delo v strelstvu pa so sprejeli odličja: Stevo Farbaš (zlato), Ciril Koren (srebrno), Marjan Gračner, Ludvik Klimer in Ivan Železnik (bronasto plaketo), Jože Podrižnik pa je dobil zlato medaljo. Jubilejne plakete pa so bile podeljene Francu Nadvežniku, Ivanu Jeraju, Zdravku Novaku, Zdravku Hriberšku in Alfonzu Blekaču.

OSO „Slavko Šlander“ pa je podelila priznanja za dobro sodelovanje KS, prosvetnemu društvu, športnemu društvu „Mladost“ iz Rečice ob Savinji ter občinski strelski zvezi Mozirje.

TONE MODRIJANČIČ

Obnovitev kulturnega doma v Mozirju

Kulturna skupnost občine Mozirje je preteklo leto pripravila načrte za obnovo zgradbe, ki naj bi služila kulturni dejavnosti v občini. Z deli so pričeli letos. Lepo napredujejo. Obnova naj bi potekala v dveh delih, tako, da bi najprej dogradili prizidek, kjer bodo občinska matična knjižnica, prostori za ZKO, pevska soba in prostori za prosvetno društvo. V drugem delu pa bi uredili razstavnici prostor in večnamenski prostor. Slednjega bi posebej pripravili za čistalništvo, kljubsko življenje in majše kulturne prireditve. Prvi del zadovoljivo napreduje, žal pa ni dobrih izgledov za uresničitev ureditve tistih prostorov, ki jih zaseda kmetijska zadruha. Po dogovorih bi že morali biti pripravljeni za obnovo in preureditev. V zadruhi še nimajo zagotovila za zemljišče v Ljubiji, kjer bi gradili novo skladišče, a11, še nimajo zagotovila za zemljišča v Ljubiji, kjer bi gradili novo skladišče. To lahko zavleče dela na stavbi, ki res ni

v sedanjem izgledu ponos kraja. Predvsem pa ne kaže po svoji zunanosti kulturnega videza. Verjetno bi morali vsi prizadejati pristopiti odločneje k reševanju tega vprašanja, saj ne gre le za kulturno dejavnost kraja samega, temveč gre za občinski center.

Savinjske NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdajajo SO in delovne organizacije občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon 063-830-017 - Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje št. 5076-637-56 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do dvajsetega v mesecu - Grafična priprava ČZP „Dolenjski list“ Novo mesto - Tisk: tiskarna Ljudske pravice Ljubljana - Po mnenju IS SRS, Sekretariat za informacije (št. 421. 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis ovržen davka na promet proizvodov.